Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го БЕРЕЗНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 14, 1979 No. 57. VOL. LXXXVI.

КҐБ В КИЄВІ ДОВЕЛО ДО ЗАГИБЕЛІ ІСТОРИКА МИХАЙЛА МЕЛЬНИКА

Джерзі Сіті, Н. Дж. — У понеділок, 12-го березня, пресове агентство Ройтерс повідомило, покликаючися на дисидентські джерела в СССР, що український історик і член правозахисного руху в Україні Михайло Мельник покінчив самогубством після того, як органи КҐБ перевели обшук в його помешканні.

Одначе Українська Інформаційна Служба „Смолоскип", повідомляючи про те, що тіло М. Мельника знайдено в селі Погреби біля Києва, твердить, що обставини його смерти покищо невідомі, а його приятелі підозрівають, що в цьому замішані органи КҐБ.

Обидва агентства стверджують, що у перших днях березня КҐБ перевело обшуки в помешканнях 13-ох осіб в Києві, Москві і Ленінграді, переважно у відомих членів громадських груп слідкування за приміненням Гельсінкських угод. В Україні здогадуються, що КҐБ перевело обшуки у підготові суду над Олесем Бердником, якого приятелі не бачили від часу обшуку його помешкання. Агентство Ройтерс твердить, що його арештували.

Згідно з інформаціями УІС „Смолоскип", М. Мельник мав приблизно 35 років. Він був одружений і був батьком двох дітей. М. Мельник був активний в українському правозахисному русі з 1972 року. Тоді його звільнено з праці в школі ч. 109 у Києві та заборонено закінчити аспірантуру в університеті. Кожного року 22-го травня Мельник брав участь у влаштуванні заборонених відзначень річниці перевезення тіла Тараса Шевченка в Україну. На цю тему він написав статтю, яка появилася в скороченні в Бюлетені ч. 2 Української групи слідкування за приміненням Гельсінкських угод.

Пресові агентства рівнож повідомили, що у вівторок, 6-го березня, советські власті засудили 19-річного Олександра Орлика, студента і члена секти п'ятидесятників, на один рік ув'язнення за відмову служити у війську з релігійних причин.

„Україніка Австраліяна" — нова українська наукова сесія

Сідней (Інф. КУА). — З доручення Катедри Українознавчих Студій проф. Яр. Рудницький започаткував тут нову серію, що її три перші випуски повинні вийти в 1979 році. В передмові до серії проф. Рудницький пише:

„Тридцятилітнє перебування українців у Австралії (1948-1978) мало свій вплив не тільки на їхнє культурно-освітнє, церковно-релігійне, економічно-політичне й суспільно-громадське життя, але позначилося теж і на українській мові. В неї почали проникати деякі слова абориґенного чи англійського походження, такі напр., як „кенгуру", чи „автбек". Вони знайшли своє місце, вдомашнилися не тільки в щоденній розмовній мові, але вкорінилися в літературному мововжитку. Правда, українсько - австрійські автори здебільшого дбають про чистоту й правильність своєї мови, все таки як певний стилістичний засіб використовуються в них слова й звороти, типові для австралійського довкілля. Такі слова ми окреслюємо як „австралізми" й їм присвячена праця Володимира П. Чекалюка. Крім апелятивів у первісному тексті були включені й топо- й антропоніми. Все ж з уваги на те, що автор працює над окремою темою у цій ділянці й збирає більший для неї матеріял, покищо взято до уваги тільки апелятиви в цій праці.

Сама в собі вона тільки початок. Добре було б зайнятися „австралізмами" в поточній розмовній мові австралійських українців, проаналізувати двомовні аспекти її, а якщо до чого й евентуальні українські впливи на мову австралійських сусідів. Та це справи майбутнього. Покищо віддаємо в руки зацікавлених першу спробу в цьому напрямі — працю Володимира П. Чекалюка".

Як черговий випуск „УА" появиться „Словник українських прізвищ в Австралії" Ст. Радіона за редакцією проф. Рудницького. В підготові дальші випуски.

В Ню Йорку відбудуться святкування роковин Т. Шевченка

Ню Йорк, Н. Й.— В неділю, 18-го березня ц.р., о год. 4-ій по полудні в залі Вашінгтон Ірвінг гайскул при 17-ій вулиці і Ірвінг плейс відбудеться, заходами Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА і Комітету Обєднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА, велика Святочна Академія для відзначення роковин Тараса Шевченка. У програмі візьмуть участь: проф. д-р Ярослав Падох — відкриття, проф. д-р Евген Федоренко — Святочна промова, мішаний хор „Думка" під диригентурою Семена Комірника і акомпаніяментом Евгенії Палій, солістка Зірка Дерлиця (сопрано), акомпаніямент Джан Вен Баскирк, танцювальний ансамбль „Верховинці" при Осередку СУМ-А в Ню Йорку — мистецький керівник Олег Генза і солістка Оля Гірняк.

Квитки можна набувати в крамницях „АРКА" і „ЕКО", а в день концерту при касі; вступ для молоді до 15-го року життя вільний. Організатори надіються, що громадянство візьме чисельну участь у цьому Шевченківському концерті і гідно вшанує Пророка України.

Літературний вечір Ганни Черінь в Чікаго

Чікаго (ака). — Заходом Українського Національного Музею в Чікаго відбувся в суботу 3-го березня Літературний Вечір Ганни Черінь. Вечір відкрив коротким словом голова музею д-р Роман Верес та покликав на провідника програми мгр Е. Басюка.

Глибокозмістовну та продуману доповідь про творчість поетеси прочитав д-р Дмитро Штогрин керівник Славістичної каталогової секції Бібліотеки та професор української літератури Ілінойського університету в Шампейн-Урбана.

Пані Рома Турянська читала поезії лавреатки СФУЖ-О Г. Черінь зі збірок „Вагонетки", „Небесні вірші", „Травневі мрії". Після цього авторка прочитала уривки із ще недрукованого роману в віршах п. н. „Слова".

Після закінчення програми вручили авторці квіти від „Клюбу емеритів" пані Михайлюк, а від УЗХ пані Міка Гарасовська - Дачишин.

Присутні при чаю та солодким гуторили та розважалися до пізна в милій атмосфері. Програма вечора почалася 6:30, а скінчилася о год. 9:30 вечором.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПРЕЗИДЕНТ УНР В ЕКЗИЛІ МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ І ПРЕМ'ЄР ТЕОФІЛЬ ЛЕОНТІЙ ПРИБУЛИ ДО ЗСА

Філядельфія, Па. — Представництво ДЦ УНР В ЗСА інформує, що президент Української Народної Республіки в екзилі Микола Лівицький та голова Уряду УНР Теофіль Леонтій перебуватимуть на терені Америки від 8-26 березня ц. р. Вони візьмуть участь у важливих нарадах діячів Державного Центру УНРеспубліки, щоб остаточно устійнити подробиці відбуття 8-ої Сесії УНРади в червні цього року. Якщо хтось з українських громадян хотів би в запоюданому часі бачитися з президентом чи прем'єром, то повинен звернутися у цій справі до голови Представництва ДЦ УНР в ЗСА п. Володимира Біляїва на адресу: Mr. W. Bilajiw, UNR Home, 1211 68th Ave., Philadelphia, Pa. 19126. Tel.:(215)927-6996

КЛІВЛЕНД В ПОШАНУ ШЕВЧЕНКА

Клівленд, Огайо. — Громадський Комітет Молодечих Організацій під протекторатом Українських З'єднаних Організацій — Відділ УККА, влаштовує відзначення роковин Тараса Шевченка під кличем: „Молодь у поклоні Шевченкові". В програмі свята беруть участь учні українських шкіл міста Клівленду та молодечі організації — Пласт, СУМ-А і ОДУМ. Свято відбудеться в неділю, 18-го березня ц. р., о год. 4-ій по полудні у великій залі Школи св. Йосафата в Пармі. Громадський Комітет запрошує усіх до численної участи.

НОВА АДРЕСА СКВУ

Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців, інформує, що від 1-го березня ц. р. в усіх справах треба звертатися на нову адресу СКВУ: World Congress of Free Ukrainians, 2118 A. Bloor St., W., Toronto, Ont., Canada M6S 1M8.

ВИСЛІД ПОЇЗДКИ КАРТЕРА НА БЛИЗЬКИЙ СХІД ЩЕ НЕЯСНИЙ

Єрусалим/Каїр/Вашінгтон. — Не зважаючи на те, що президент Джіммі Картер, який плянував вернутися до Вашінгтону у понеділок, 12-го березня, продовжив своє перебування на Близькому Сході на один день, стараючись таки довести до ліквідації останніх розбіжностей між становищами Ізраїля та Єгипту відносно мирового договору, то рано у вівторок, 13-го березня, виглядало, що Президентові все одно не пощастило переконати обидві сторони дійти до остаточного порозуміння, хоча він і ізраїльський прем'єр-міністер Менахем Бегін під час поворотного відлету президента Картера до Каїру заявили, що продовж 5-денного перебування Президента в тій частині світу „ми зробили успішний крок вперед".

Раніше інші члени американської делегації дуже песимістично оцінювали вислід перебування президента Картера в Ізраїлі та Єгипті, де уряди цих країн вимагали введення змін у нові американські пропозиції щодо замирення, що їх представив Президент скоріше єгипетському президентові Анварові ель-Садатові, а відтак прем'єрові Бегінові. Натомість ізраїльські речники більш оптимістично коментували перебіг переговорів, а перед самим відлетом з Ізраїля назад до Каїру, де він мав обговорити вислід нарад з президентом Садатом, президент Картер теж виявив дещо більше оптимізму, хоча підкреслив, що „далі залишилися малі розбіжності". Він однак, заявив, що ЗСА, Ізраїль та Єгипет продовжуватимуть свої старання, щоб таки довести до ізраїльсько-єгипетського мирового договору, бо він прибув на Близький Схід „у найважливішій справі в світі, справі миру".

Президент Джіммі Картер

Прем'єр Бегін, прощаючи президента Картера на летовищі, твердив: Ізраїль „зробив все можливе" відносно мирового договору, „а тепер черга на єгиптян".

Президент Картер плянував у вівторок, 13-го березня, зупинитися в Каїрі тільки на короткий час, щоб поінформувати президента Садата про наради у Єрусалимі, і того самого дня мав відлетіти до Вашінгтону.

Щодо розбіжностей, яких не пощастило зліквідувати, то спостерігачі припускають, що Ізраїль вимагає, щоб після звільнення ним Синайського півострова, Єгипет продовжував постачати Ізраїлеві нафтову ропу, на що Каїр покищо не хоче погодитися, а натомість Єгипет хоче, щоб Ізраїль встановив точний реченець відносно надання „внутрішньої автономії" палестинським арабам на окупованій Ізраїлем території. Єрусалим наразі відкидає вимогу щодо реченця.

Як вказують коментатори, остаточний вислід 5-денної поїздки президента Картера на Близький Схід стане ясним тільки згодом.

Законодавці ЗСА критикують деяких членів НАТО

Вашінгтон. — Демократичний конгресмен Лес Еспин із Вісконсину у неділю, 11-го березня, гостро скритикував 7-ох членів Північно-Атлантійського Союзу (НАТО) за те, що не додержуються зобов'язання підвищити свої цьогорічні оборонні бюджети на 3 відсотки, вже після врахування інфляційного фактора.

Він заявив, що Канада, Данія, Греція, Італія, Туреччина, Голляндія та Португалія не плянують додержатися вищезгаданого зобов'язання, а Канада і Португалія навіть хочуть зменшити свої оборонні бюджети. Конгресмен Еспен у спеціяльному звіті докоряв згаданим членам НАТО, що несправедливо накладають більші видатки на Америку та Бельгію, Францію, Західню Німеччину, Британію, Норвегію та Люксембург, які вже ввели 3-відсоткові підвищення у свої оборонні бюджети.

Подібну критику в бік деяких європейських членів НАТО висловив демократичний сенатор Сем Нанн із Джорджії, якого вважають спеціялістом в справах Північно-Атлантійського Союзу. Він твердить, що деякі з європейських союзників Америки не роблять належних заходів відносно власної оборони, а надіються, що ЗСА обороннятимуть цілий вільний світ.

Конгресмен Еспен і сенатор Нанн підкреслювали, що в той же час Советський Союз і його сателіти з Варшавського Пакту призначують всебільші суми на військові цілі.

Д-р Б. Цимбалістий очолив управу Українського Музею

Ню Йорк (М. С.) — У неділю, 4-го березня ц.р., тут відбулися Загальні Збори членів Українського Музею в Ню Йорку. Збори відкрила голова УМ Олександра Різник, а проводила ними президія у такому складі: Дора Рак — голова та Олена Процюк і Розалія Полчій — секретарки.

Звітуючи з цілорічної праці, Олена Різник подала всі успіхи, якими втішався Музей, а також проблеми, що їх не бракувало на протязі цілого року. Під цю пору Музей нараховує понад 300 членів. Акція придбання членства Музею дальше веде Союз Українок Америки почерез свої Відділи. Український Музей має необмежені можливості тому, що він знаходиться в культурному центрі світу — в Ню Йорку, де може показати чужинцям наші культурні вартості. У звітовому часі видано перший Бюлетень Українського Музею.

Фінансовий звіт виготовив і відчитав, як також дав вичерпні пояснення на всі запити книговод УМ Константин Лещук. Він теж підкреслив, що УМ має статус неприбуткової організації і всі датки на нього можна відтягати від податку.

Після звіту голів окремих Комісій, як Програмової — Любов Волинець, членства Оля Гнатейко, Преси і видавництва — Марія Савчак, Зв'язків і дотацій — Наталія Хитра Рибак, звітувала директор УМ Марія Шуст. Вона подала, що на протязі року УМ одержав понад 400 експонатів, які описано і скаталоговано, наз'язано і

(Закінчення на стор. 5)

„Ню Йорк Таймс" схвалює заходи в обороні Руденка та інших політв'язнів

Ню Йорк. — Престижевий щоденник „Ню Йорк Таймс", у виданні за суботу, 10-го березня, схвалив заходи трьох окремих американських груп в обороні політв'язнів в СССР, у тому й Миколи Руденка, називаючи його „найбільш визначним советським письменником, який тепер перебуває у в'язниці".

У редакційній статті під заголовком „Сигнали Москві", „Ню Йорк Таймс" стверджує, що дисиденти в СССР кількакратно заявляли, що заходи в їх обороні допомагають їм, тому й висловлюється позитивно про заходи трьох груп, які недавно виявили ініціятиву, домагаючись звільнення М. Руденка, Юрія Орлова і Анатолія Щаранського. Стаття інформує про створення Американського комітету слідкування за приміненням Гельсінкських угод, що її очолює Роберт Бернстін, а членами якого є такі відомі політично-громадські діячі як Артур Голдберг, Кеннет Кларк, Джон Герсі та інші.

Друга група — це американські видавці, які домагаються звільнення Руденка, натякаючи, що вони можуть відмовитись від участи у міжнародній виставці книжок у Москві „якщо Руденко не буде звільнений". „Ряд більших видавців не брали участи у перщій виставці в 1977 році, на затурбовання советських спонзорів, які сподіються більшої участи цим разом", — пише „Ню Йорк Таймс".

У третю групу, інформує стаття, входить біля 2,400 американських науковців, у тому 13 Нобелівських лавреатів, які заявили, що припиняють співпрацю із советськими науковцями „принаймні до часу звільнення Юрія Орлова й Анатолія Щаранського".

„Ню Йорк Таймс" підкреслює, що вимоги звільнення Орлова, Щаранського і Руденка є „тактичними" ходами, які намірені на це, щоб звернути увагу світу на порушення прав людини в СССР та щоб ці особи, які належать до міжнародної спільноти науковців і письменників займали становище до цієї справи. Газета стверджує, що американські групи висловлюють своє затурбовання долею всіх дисидентів. Нав'язуючи до заголовка статті, „Ню Йорк Таймс" висловлює переконання, що „ці особи в Советському Союзі, які бажають більшого наукового і культурного обміну зі Заходом зрозуміють ці сигнали".

Помер Кардинал Жан Війо

Ватикан. — Тут у п'ятницю, 9-го березня помер секретар стану Ватикану і один з його найбільш впливових духовних провідників, кардинал Жан Війо. Причиною смерти було бронхіяльне запалення легенів, на яке кардинал Війо занедужав кілька днів раніше, перебувши чотири дні в лічниці, де його відвідав Папа Іван Павло II.

Кардинал Війо, який мав 73 роки, був першим і одиноким французом на становищі секретаря стану Ватикану, на який його був назначив в 1969 році покійний Папа Павло VI. Папа Іван Павло I поновно наименував його на цей пост, а теперішній Папа Іван Павло II задержав його на цьому становищі, але тільки на „обмежений час".

Кардинал Війо народився в 1905 році в Сант Аман—Таллянд у центральній Франції. У священичий стан вступив в 1930 році, а в Римі, здобувши докторати з теології й канонічного права. Після повороту до Франції він якийсь час викладав теологію в духовній семінарії у Клермон-Ферран, а опісля був назначений на пост постійного секретаря французького католицького єписко-

Кардинал Жан Війо

(Закінчення на стор. 5)

ЗАЯВИ Л. ЛУК'ЯНЕНКА ПРО БЕЗПРАВНІСТЬ ДІЙ ОРГАНІВ ВЛАДИ В СССР

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Перебуваючи у слідчій в'язниці, Левко Лук'яненко, якого засудили на 10 років ув'язнення у таборах і 5 років заслання, писав до судових та державних органів різні заяви та скарги, що тепер поширюються у самвидаві. Друкуємо тут чотири такі заяви.

„ЗАЯВА

Керівникові слідчої групи по справі ч. 39 від Лук'яненка Левка Григоровича.

Я, як член Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, підписав у листопаді 1976 року Меморандум ч. 1 і тим самим узяв на себе відповідальність за його зміст. Тепер, після арешту 12.12.1977 року, слідчі інкримінують мені зміст згаданого Меморандуму, зокрема називаючи слова Меморандуму про умисне знищення репресивними методами 10 мільйонів українців, наклепом на радянську дійсність.

Для встановлення об'єктивної істини прошу зажадати від статистичного відділу Міністерства внутрішніх справ (чи іншого належного органу УРСР) довідку про:

1. Кількість українців, що померли з голоду 1933 року.
2. Кількість українців, що померли з голоду 1947 року.
3. Кількість репресованих (розстріляних, засланих у північні і східні райони СРСР, висланих з України) в період від 1920-их років до 1941 року.
4. Кількість репресованих українців Західної України в період від 1939 до 1941 року.
5. Кількість засланих і висланих з Західної України, а також репресованих іншими способами в 1944-1954 роках.

20 лютого 1978"

„ЗАЯВА

Керівникові слідчої групи по політичній справі ч. 39 від Лук'яненка Левка Григоровича.

Я, як член Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, підписав у листопаді 1976 року Декларацію групи і тим самим взяв на себе відповідальність за її зміст. Мені інкримінують відповідальність за наклепи на радянську дійсність — слова Декларації про те, що на Україні має місце порушення Загальної декларації прав людини.

Одним з основних прав людини, що їх проголошено в Декларації ОН, є свобода друку.

Для того, щоб визначити, чи має місце в УРСР порушення Загальної декларації прав людини ОН у галузі такого права як свобода друку, прошу зажадати довідку (довідки) від Комітету по пресі при Раді Міністрів УРСР (чи іншого належного органу УРСР):

1. Про те, чи існує в УРСР цензура друку, та що означають такі, наприклад, шифри у творах:
   а) БФ30378, П. Загребельний, „Роман" в 5-х томах, вид. Дніпро, К. 1974 р.
   б) БФО3879, П. Тичина, „Вибрані поезії", вид. „Радянська школа", К. 1952 р.
   в) БФ30287, Я. Стецюк, „Рідні діти", вид. „Радянський письменник", К. 1972 р.
2. Чи можна заснувати в УРСР видавництво, журнал, газету, що не були б під контролем прав'ячої партії?

20 лютого 1978"

„ЗАЯВА

Керівникові слідчої групи по політичній справі ч. 39 від Лук'яненка Левка Григоровича.

Слідчий капітан Санько у протоколі допиту поставив питання таким чином, що мої слова про втрату частиною нашої нації своєї українськости (русифікація) називає наклепом на українську радянську дійсність.

Через те, що одним із важливих показників, котрі вказують на провідну тенденцію (русифікація чи українізація) в діяльності сучасного керівництва на Україні є політика в галузі шкільництва, задля з'ясування об'єктивної істини, прошу зажадати від відділів

(Закінчення на стор. 5)

У Західній Німеччині викривають нових комуністичних шпигунів

Карльсруге, Західня Німеччина. — На підставі доказів, що їх подав Вернер Штіллер, колишній службовець органів безпеки Східньої Німеччини, західньонімецькі власті викрили 22 комуністичних шпигунів, а слідства у справі 15 інших запідозрілих осіб ще ведуться.

Генеральний прокурор Західньої Німеччини Курт Ребман заявив представникам преси в четвер, 8-го березня, що 10 агентів вже заарештовано, при чому одному з них вдалося втечи, а двох покищо звільнено на поруку. Серед заарештованих є 34-річна секретарка опозиційної Християнсько-демократичної партії, якій на ім'я Урзуля Гефс, та її 40-річний чоловік Ервін. Його правдиве ім'я Зігфрід Геблер, заявив прокурор Ребман, підкреслюючи, що слід сподіватись нових арештів у найближчих тижнях.

„Ню Йорк Таймс Меґазін" помістив лист в справі русифікації України

Ню Йорк. — Недільний журнал „Ню Йорк Таймс Мегазін" у виданні з 11-го березня ц.р. помістив лист п-і Христини Шпонтак-Гіна, в якому авторка листа вказує, що згаданий журнал знову неправильно „переплутав Україну з Росією", бо у виданні з неділі, 11-го лютого, під фотографією з Києва, яку поміщено зі статтею Дейвида К. Шіплера, написано: „У деяких професіях російські жінки зустрічаються з перешкодами щодо підвищень".

П-і Шпонтак-Гіна вказує, що Київ не є в Росії, а є столицею України, а крім того додає, що в Україні сам факт, що дана особа є українцем може стати причиною, чому ті особі тяжче здобути краще становище в будь-якій професії.

Авторка листа запитує редакцію „Ню Йорк Таймс Мегазін" чому вона промовчує „російську політику геноциду в Україні", пригадуючи редакторам факт, що „Сталін і його російські товариші" вимордували мільйони українців і що під сучасну пору українців масово запроторюють до концентраційних таборів у Сибірі та до закладів для умо-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Правильний підхід

Минулого тижня президент Джіммі Картер передав Конґресові законопроєкт, який пропонує встановити добровільну 9,7-відсоткову верхню межу на річні підвищення в коштах медичної опіки в шпиталях країни, але якщо до кінця 1979-го року шпитальні адміністрації не зуміли б припержатися цієї межі, то в 1980-му році 9,7-відсоткова верхня межа стала б примусовою.

Підхід і становище Білого Дому правильні, бо уряд президента Картера дає шпиталям нагоду на ділі доказати, що вони самі можуть обмежити підвищення в коштах, що дирекції шпиталів постійно твердять, але також запевняє, що якщо добровільний підхід до справи не увінчається успіхом, то буде встановлена примусова урядова контроля над тими підвищеннями.

А обмеження на підвищення коштів опіки в шпиталях конечні, коли взяти до уваги, що починаючи від весни 1974-го року, коли вигасла урядова контроля над цінами і платнями в майже всіх ділянках економіки ЗСА, кошти медичної опіки в шпиталях пересічно збільшалися по 14-15 відсотків річно, а продовж перших 11 місяців 1978-го року ці кошти зросли на 13 відсотків.

Законопроєкт Білого Дому і заклик президента Картера до Конґресу в цьому році таки схвалити цей проєкт, бо в минулому році Палата Репрезентантів відкинула подібний законопроєкт, дуже актуальні, коли взяти під увагу те, що пересічний мешканець ЗСА, зокрема пенсіонер, може втратити всі свої ощадності на випадок довготривалої недуги, а велика кількість американців зовсім не спроможна покрити коштів довшого перебування в шпиталі. Обмеження підвищень в цих коштах, — чи то добровільне, а відтак примусове, якщо добровільний спосіб не виправдає себе, — конечно потрібне, бо від 1950-го року кошти цієї опіки зросли майже на 1,000 відсотків.

Не зважаючи на те, що проти встановлення 9,7-відсоткової верхньої межі на річні підвищення в коштах вже заявилося багато шпитальних адміністрацій та речники лікарських товариств, твердячи, що таке обмеження „нереалістичне" і, мовляв, спричиниться до погіршення якости медичної опіки, то ці твердження можна легко заперечити, як це вказує сам президент Картер, члени його уряду та речники різних асекураційних інституцій. Вони не заперечують, що якщо Конґрес схвалить пропозицію Білого Дому, то шпиталі будуть змушені ввести ряд змін у свою щоденну процедуру, але доказують, що таки можна додержуватися 9,7-відсоткової межі щодо підвищень в коштах і не треба жертвувати якістю опіки в шпиталях.

Прихильники верхньої межі накреслюють ряд можливих способів, якими шпиталі можуть значно зменшити свої видатки. Вони, наприклад, вказують, що кожного року витрачається біля 2 більйони долярів на вдержання коло 100,000 ліжок у шпиталях, але цих ліжок ніхто не вживає. Крім того, шпиталі, які находяться близько себе, можуть користуватися спільним коштовним медичним приладдям і навіть приміщеннями, щоб в такий спосіб позбутися коштового дублювання. У додатку, прихильники верхньої межі твердять, що в американських шпиталях роблять надто багато дуже коштовних, але фактично непотрібних операцій, не зважаючи на те, що хірурги знають, що дану недугу можна вилікувати різними ліками, які набагато дешевші від операції.

Члени уряду, речники асекураційних установ і коментатори правильно вказують, що дотеперішні астрономічні підвищення в коштах медичної опіки до великої міри спричинені марнотратними шпитальними процедурами, додаючи, що це марнотратство можна повільно легко зліквідувати.

Конґрес повинен схвалити законопроєкт Білого Дому щодо 9,7-відсоткової верхньої межі на підвищення в шпитальних коштах і законодавці повинні схвалити цей проєкт в його оригінальній версії: якщо до кінця 1979-го року шпитальні адміністрації не зуміють вдержати цієї межі добровільно, то в 1980-му році ця верхня межа стане примусовою. Цього вимагає добро всіх американських громадян, зокрема пенсіонерів і тих, які належать до менш заможних прошарків американського суспільства.

В. Кульчицький Гут

КОЛИ ЕМОЦІЇ ЗАТЕМНЮЮТЬ РОЗУМ

[1]

Серед української діяспори є одиниці, які ніяк не можуть позбутися національного комплексу меншевартости. Все, що їхні опоненти говорять — це добре тільки для „українського гетта", відзеркалює відсталість „українського загумінку" і ніяк не може дорівняти висотою думки тому, що говориться у других народів.

Коли людина має якусь психічну хибу, то першим кроком щоб тої хиби позбутися, є саме усвідомлення присутности даної хиби. Другим же кроком — рішуче бажання її позбутися. У випадку зі згаданими вище одиницями виглядає, що вони не осягнули ще першого кроку; вони навіть не є ще свідомі, що цей комплекс у них існує. В довколишній дійсності є так багато матеріялу, який повинен би їх із цього комплексу вилікувати. От хоч би редакційна у престижевому „Менчестер Ґардіян Віклі" з 4 лютого ц.р. І інтелектуальним рівнем і моральним тоном вона стоїть далеко нижче від пересічних редакційних у провідних українських щоденниках і тижневиках.

Інтелектуальний аспект

Високі обіцянки — низькі результати. Заголовок, який редактори надали своєму коментареві, дуже обіцюючий. Він є у формі питання: „Чи одне послання до цілого світу?" З перших двох рядків читач довідується, що мова йде про виступ Папи Івана Павла II у Мехіко, і що вони сподіваються дістати відповідь на поставлене редакторами питання, тобто, чи свої виступи Папа проектував у загальносвітовому маштабі, а чи тільки обмежив їх до місцевих латиноамериканських проблем.

І, безперечно, як і позиція Папи — голови одної із найчисленніших церков, так і його попередній досвід — життя в комуністичній країні, співставлені з його висловленнями в Мехіко, словами давали редакторам повне право таке широке питання ставити, і давали їм змогу дати на нього відповідь.

Але, виглядає, поставивши питання, редактори про нього забули. Вони не взнеслися на висоту, з якої могли б бачити цілий світ, як то суґерує їхній заголовок, і з цієї висоти могли б розцінити виступи Папи, але зупинилися там, звідки їх зір охоплював тільки Латинську Америку та ще трохи ЗСА, та й потрактували виступи Папи чисто по-провінційному, по-загумінкову.

Якщо, звичайно, заголовок говорить про тему певного більшого чи меншого друкованого матеріялу, то тут мається до діла із клясичним випадком, коли автори коментаря говорять зовсім не до теми, а тому читачі і не дістають відповіді на поставлене в заголовку питання.

Релігія і комунмарксизм. Відношення між релігією і комуномарксизмом — нині одне із найістотніших питань. У самих початках, та й, можна сказати, до початку Другої світової війни комуномарксизм трактував релігію по-традиційному, як „опіюм для народу". Коли ж Сталін опинився у трудній ситуації в часі Другої світової війни, він вдався за поміччю не тільки до патріотичних, але і до релігійних почувань. Підкреслюємо, дійсно релігійних почувань, тобто тих, які діють у сфері відношення людини до Бога.

Від того часу і почало мінятися наставлення комуномарксистського руху до релігій, бо з Москви вийшов наказ, щоб проти релігії не боротися, а запрягати їх до комуномарксистського воза. Форми використування релігій набрали різних форм у залежності від обставин. Найбільш далекойдуче у своїх кінцевих результатах було колись використання буддистів для повалення Нґо Дін Дієма в Південному В'єтнамі, а останньо використання мусулман в Ірані для повалення Шаха. І характерно, що як у Південному В'єтнамі, так і в Ірані акції віруючих були спровоковані дрібними випадками: у Південному В'єтнамі вивішенням буддистського прапора поруч державного південноє'єтнамського, в Ірані появою ворожої до Аятоллаха Хомейні статті.

Ставлення Світової Ради Церков до всіх, ініційованих комуномарксистами потягнень, загальновідоме, як також широко закроєні комуномарксистами акції супроти католицької церкви у різних країнах, а особливо в країнах Латинської Америки. Багато цікавого матеріялу про католицьку церкву подає проф. Йосип Ґриґулевич у статті „Амплітуда коливань ватиканського маятника", поміщеній у жовтневому числі з 1978 р. журналі „Всесвіт", органу Спілки Письменників України, Українського Товариства Дружби і Культурного Зв'язку з Зарубіжними Країнами та Українського Республіканського Комітету Захисту Миру.

Редактори ж „Менчестер Ґардіян Віклі" немов би нічого про це не знали. Вони говорять про суперпотугу, але тільки про одну, і кожному читачеві ясно, що під нею вони розуміють ЗСА; говорять про „оборонців теології визволення" та „радикальних теологів", але ані слова про заходи комуномарксистів; і наївно питаються: „Чи їх (оборонців теології визволення, ВКҐ) можна дійсно вважати серйозною загрозою для церкви?".

[Продовження буде]

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді й вільному світі нового свідомого ґлена!

Михайло Островерха

РИТМИ І ТОНИ

[У десяті роковини смерти Михайла Осінчука 1890-1969]

У хаті аптекаря Михайла Терлецького у Львові кожної суботи ввечері було гамірно, весело — теплом огорнений настрій. Сам господар, майже постійно, тримавши закурену сигарету в руці, похожав по кімнаті, слухав оповідань, дотинків, дотепів на теми дня своїх гостей час до часу вітаючи новоприбулих гостей. Його спокійна, завсіди мила і зрівноважена — дружина, Марія, підсміхалася з дечого заслуханого, докидала слово-двоє від себе, якось непомітно зникала до кухні; то знову її втримали, але щирий сміх, із блиском гарних, сіротонних очей, лунав по кімнаті. Гості шорazy приходили нові і збільшували силу й гамір розмов. Ці щосуботні гості були такі, що кожен із них приносив свій настрій, свою душу, серце, свій окремий стиль поведінки, рух, відблиск своєї думки: були бо це мистці кольорів, тонів, слова, долота і їхні прихильники.

Кожної суботи, — коли бував я у Львові, — був і я між цими синами муз. Іще добре пам'ятаю: по своїй вдачі наче „непривідного" Сяся Людкевича, вертливого і похопного Павла Ковжуна, постійного нарікайла і дотепняка Моля Голубця, підглядача людських душ і сторожа думок Ґалактіона Чіпку, спостережливого виловлювача своїх типів Миколу Бутовича, філософа, з постійно вистромленою з кишеньки камізельки сигаретою, Янія Іваниця, недовірливого Михайла Драгана, якого ми звали: Драганець, — та багато інших було. Згадую бо лиш тих, що я їх застав у цій гостинній хаті, коли — на короткий час із Італії — був гостем у Львові. Бож бували в ті суботи в Михайла Терлецького і Олекса Новаківський, і Олекса Грищенко з Парижу, і Марія Дольницька з Відня, і Ґриґір Лужницький, і Ромцьо Голіян — очевидно зо своїм габіком.

А ввесь наш мистецький світ найкраще і найбагатше був представлений на стінах у всіх цих просторих кімнатах господаря. Ті його чорні очі блистіли гордістю не тільки тому, що він посідав ці перлини, але так же само блистіли вони, коли він „гонорував" кожного мистця, беручи в нього новий твір. І при кожнім новонабутім творі Михайло Терлецький питався: „А що скажете на цього Андрієнка? А про цього Труша? А ось, маю й Василя Крижанівського! А ходіть іще он до другої кімнати — маю нового Новаківського/" І пильно слухав похвал, зауваг; недомовлень — не любив.

І ось, у цім чесно-богемськім товаристві трохи нещосуботним гостем бував і Михайло Осінчук. Тут я й познайомився з ним і при познайомленні з ним пізнав я, що ця людина поки виявить свої думки, слова, діла — зважить їх; на нову людину, яку має перед собою, споглядає, міркує над її мовою, над змістом тієї мови; щойно згодом, пізнавши дану людину, наближається до неї душею, або віддаляється від неї. Психологічно, це був правдивий син української землі, син соняшного Поділля. І вся його душа, вся мистецька натура, наставлення і характер його були щирі, повні, задумані чи ясні, сумні чи веселі, лагідні чи розбурхані — як наша земля, як наше село: це ж психічна основа здорової української людини.

Таким бо, а то й ближче пізнав я Михайла Осінчука вже тут, на еміграції у ЗСА. Тут іще більше наблизилися ми до себе, здружилися і зжилися. Іще на Галлис — місцевість біля Джемейки — плили наші розмови на теми мистецтва; тут — пізнавши глибину мистецької душі Михайла Осінчука, його ціль, його змагання до нових осягів у нашому сучасному мистецтві, його любов до нашої мистецької старовини — я більше слухав його ніж говорив. Чому так? Бо його мова була глибиною староукраїнської мудрости, традиції, історією Руси й України в мистецтві, наш побут. І на старовинне мистецтво Риму, Палерма, Чефалю, Парензи, Равенни, Фльоренції він глядів лиш — мов крізь призму — на своє рідне мистецтво старої Галицької Руси, бо правду говорив він: найбільше в Галичині і зберіглося нашого мистецтва, почавши від Святохреської Каплиці на Вавелі у Кракові, кінчаючи кожною старовинною іконою по наших церквах у містах і по найглухіших селах, разом із тими іконами, що були попід придашками сільських церков.

Михайло Осінчук — як і о. д-р Йосафат Скрутень ЧСВВ у обряді нашої Церкви — твердив, що ікона прийшла на Русь не з Візантії, а зо старшої македонської Охриди. І як ми добре й уважно вглянемо та вдумаємося у нашу стару ікону, у її схематичність, ритміку, у її сполуку кольорів, то мусимо ствердити, що ця ікона, далека від ікони візантійської, московської, сербської.

Малювання наших церков, — іще в краї й тут, — іконостасів, стінописів дало М. Осінчукові не тільки технічну практику, але й давало йому все глибшу основу: він кріпшав, він творив свою форму, свій стиль; він ізглиблював гармонію ритміки, добірніше стоновував свій кольорит; він бо був той мистець,що, творячи, думає, терпить творчістю, йде до вищого, вислівнішого шукає у формі й у тоні. Кожна його примітивізація — як у Дзевіра, Альтікієрія — була щира, шляхетна, конечна для повноти естетики, ритму, змісту мистецькости твору. Ні тіні немає у нього примітивізму, як у деяких — чужих і наших — мистців, що, ті мистці, „зі себе вилазять" аби лиш

(Закінчення на стор. 6)

Іван Телюк

Джерело членства УНСоюзу

УНСоюз є братньою установою, ціллю якої є служіння Українській спільноті. Сама ця Союзу в напрямі провадження діяльности є подібна до звичайного комерційного підприємства, що пропонує забезпечення на догідних умовах, але принципово його характер і ціль є інші.

Союз є демократичною установою і його вся основна праця спирається на праці окремих Відділів, які колись в дійсності сповняли свою функцію, організуючи нових членів, часом будучи єдиною організацією і основним чинником загально-суспільного життя в окремих наших громадах. Вся їхня праця передусім спиралась на сантиментальному патріотизмі.

Сьогодні ми маємо інший образ.Відділи занехали багато своїх суспільних функцій, які були основні для їхньої діяльности, як суспільно-економічної допомогової одиниці. Чимало тих суспільних функцій, які були основним чинником і організаційним засобом для Відділів перебрали інші організації, а також, багато інших завдань стали не під силу Відділам. Зокрема, Союз як цілість, починаючи від часу приходу „нової іміграції" після Другої світової війни скерував свої зусилля на політичну діяльність, ставши основником УККА і його промотором, при цьому занедбав основу своєї діяльности, як суспільно-економічної допомогової одиниці. Окремі чолові провідники УНС скерували свою діяльність на політичне поле, занедбавши економічно-суспільне.Громадське життя почало бути більше зрізничковане, ніж воно було колись, вирнули нові проблеми і цілі нашої спільноти і почасти ми забули про свою ціль як союзової, або відклали її на другорядне місце. Зокрема ми призабули, що саме є основою нашого членства і як її постійно потрібно поширювати, взявши до уваги, що всі економічні ресурси є обмежені і скоріше чи пізніше потрібно розглянутись за новими. Вже тепер можна відчути нову програлину між тим, що ми їх називали „новою еміграцією", а тими, що уродились в Америці, зацікавлення яких є вже іншого характеру.

Покінчивши студії і одержавши відповідні становища у своєму фаху чи ділянці їхніх зацікавлень, для них наше партійно-політичне життя менше важливе. Проте вони все ж таки виявляють свою приналежність до українського народу і всього, що ми можем назвати „українське", що є підсилене шуканням спадщинного кореня свого народу. Одначе, для них звичайно, є більш цікаво почути добру українську пісню, побачити гарний танок, брати участь у спорті, та час від часу прибути зі своїми дітьми на відпочинкову оселю чи післати їх на Курси Українознавства.

Їхнє тяготіння до громадського життя вже існує у рамках американсько-українського походження.

Що робить в цьому напрямку УНС, як суспільна економічна одиниця? Здається мені, що ми дещо загубились. Розуміючи вагу того переходового часу в розвитку нашої спільноти, нам конечно потрібно зрозуміти нові обставини, пристосувати новий підхід і нову методу праці, пам'ятаючи, що нашою базою існування є членство, організоване із теперішнього українського суспільства, бож від нього ми черпаємо свої життьові соки для здійснювання своєї цілі, — служіння українській спільноті та здобування нових успіхів, як складової частини нашої громади.

Хоча наша молодь до 18 року життя частинно є охоплена молодечими організаціями, як Пластом, СУМА, ОДУМ-у й іншими, також студентськими організаціями, але відчувається брак,або замало зрозуміння для професійних організацій та її ролі в американсько-українському житті,як рівнож ми цілковито занедбали американське політичне життя,де нове українське покоління знайшло б спільну мову і зацікавлення, що для них є більше сприятливе, будучи уродженцями країн поселення їхніх батьків.

Отже тут і є місце УНС виявити ініціятиву і піддержати окремі одиниці, чи вже існуючі професійні організації у їхніх діях, при цьому створюючи собі базу для нових членів. Нам потрібно більше уваги цьому поколінні — тут пригадаймо собі слова одного нашого професора, який слушно окреслив це словами: „коли серце і карі очі" починають промовляти.

Важливою ділянкою діяльности для УНС є також піддержка видавництва добрих книжок, зокрема англійською мовою. Як приклад — Видавничий фонд при Українсько-Американській Асоціації Університетських Професорів, ініціятором і головою якого є д-р М. Мельник, який вже від кількох літ намагається поширити ідею фонду, але з браку відповідного зрозуміння і піддержки ширшого громадянства тяжко йому його зреалізувати. Часом лише моральна піддержка в такій справі може принести користь. Є багато інших добрих починів загального характеру, або в окремих місцевостях чи Округах нашого поселення, де окремі люди чи групи виявляють ініціятиву в різних ділянках нашого громадського життя, на жаль, брак часом координаційного тіла цю корисну працю підсилити морально чи матеріяльно. З другого боку ми повинні дальше звертати пильну увагу на працю наших виховних організацій молоді, щоб вони були свідомі свого місця у громадському житті, стаючи оборонцями національних і людських прав народу з якого вийшли їхні батьки чи вони самі. Звичайно, нам також треба не забувати про старше покоління, бо його відсоткове є чимраз більша кількість в наших рядах.

Усі ці справи і проблеми від найдавніших часів добре розумів і поступово розв'язував Український Народний Союз, в організаційних рамках якого ми маємо всі можливості і найкращі передумови проявитися як суспільно-економічний координатор американсько-української спільноти.

Для цієї справи і подібних, що належать до суспільно-економічних ділянок в УНС повинен бути відповідальний організатор чи хтось із Управи повинен перебрати таку функцію громадського координатора.

Дальше, щоб осягнути ціль УНСоюзу, а саме якнайбільшу кількість членства — в проводі нашої установи повинні бути заступлені люди із всіх прошарків нашого суспільства, люди передбачливі, з ініціятивою нашого суспільства із широким економічно-суспільним світоглядом, люди які розуміють теперішній стан нашої спільноти.

Коли нашою основою існування є члени — люди, то в першу чергу ми мусимо створити людські умовини, зрозуміння кожної одиниці, кожної української суспільної організації. Тільки в таких умовних співпраці, члени Союзу зможуть докласти якнайбільше зусиль у своїй організаційній праці. Нам потрібне широке коло людей із окремих ділянок нашого суспільства, не дивлячись на їх релігійне віровизнання чи політичне переконання — головне щоб вони розуміли потребу нашої спільноти і дали максимум зусиль своєго знання і часу для розбудови УНС і нашої громади в ЗСА і Канаді.

Рішення в союзовій праці не повинні бути мотивовані окремими ідеологіями чи релігійними групами. Вони тільки повинні спиратись на правопорядку і бути беземоційними, якщо йдеться про добро Союзу. Окремі союзові провідники не повинні накидати свої думки, а розглядати їх з точки зору доцільности в даному випадку. Всякі намагання натиску вправді часом мо-

(Закінчення на стор. 6)

Іванна Сивицька

ЛИСТ ІЗ ВОРКУТИ

Вона зробилась тонкою і малою, мов та догоряюча свічка на різдвяному жовтому колачі.

Сіточка морщок айстрами розстелилася біля запалих очей, волос збілів і прорід, і шось, гейби кісоньки, тонші мізинного пальця опоясують її в'яле чоло. Це — про бабусю мова.

Тендітну постать вкриває домашній одяг, старої, віджилої моди, чистенький, мов той листочок, а ряд шпильок, що з польська звуться аґрафками, і звисають рядочком із кишеньки, правлять за календар. Сім шпильок — сім днів у тижні, довгих, предовгих днів.

— А нині понеділок, чи четвер? — питає іноді бабуся.

— П'ятниця, бабцю, завтра буде субота, далі, неділя Божа і знову прийде понеділок.

Бабця цього не чує, не розуміє навіть. У неї свої рахунки, свій календар, і лист від сина, що довго чомусь не приходить, відкрив би в її життєвій нові, життєдайну силу, новий підйом, та цього не розуміють ті, що мають дітей і внуків, родину, хату і тепло...

— Ви знали мого Миколця, — правда, що знали? Високий, гарний, стрункий, мов намальований образ. Його забрали ще з гімназійної лавки, дитину мені забрали, і він пропав, мій єдиний син. Я шукала, питала і писала, і ось по довгих роках, прийшла з Воркути вістка, коротка, але прийшла. Він був живий.

Бабця присіла біля столу і стала рахувати шпильки. Вони, на цей раз, являються в неї роками, і вже два роки, як син нічого не пише, як мовчить.

Пригаслі очі виплакують рештки сліз, і все від недавна змінилося, все покрутилося наче. Великдень, Різдво і Празник Св. Миколи, здається разом, в один день: і шум літаків, і дзвони, і крик, і машина якась за стіною, — так дуже шарпає душу, так дошкульно болить...

Бабуся іде до скрині перевірити скарби. Там, у тій скрині, повно, повнісько майна. Воно для внуків. А здодіїв тепер не бракує, нічого вже не вплинуєш у власній хаті, бо всі крадуть. Навіть найближчим приятелям довіряти тепер не можна, так світ змінився, так збіднів...

І ось, ненадійно, в поштовій бабусиній скринці, що довго була порожня, з'явився лист.

Руки старої дрижать, серце товчеться калатальцем, та сама читати не всилі, не бачить уже письма.

— Читайте, пані, читайте голосно прошу, це лист від сина.

Беру конверт (звичайний стандартний лист якоїсь фабричної реклями) і ніби з картки читаю:

„Мамочко моя Золота!

Спасибі за Вашого листа. Ми зі Світланою здорові, живемо достатньо й вигідно. Працюємо разом на заводі. Ніночка підростає, поступила в четвертий клас. Учиться на відмінно. Літом їздили до Сочі, відпочивали добре. Квартиру получили гарну, повно в ній сонця і тепла.

Бережіть, Мамо, здоров'я і не журіться нами, бо все біля нас укладається добре і щасливо.

Цілую щиро
Ваш син"

— Миколцьо мій написав, мій син, моя єдина надія...

Старенька припала до „реклями" своїми запалими губами і сльози щастя котилися горошинами по папері. Вона вже нічого не питала, не розглядала листа, гей би боялася правди, гей би тікала від дійсности. А потім, понесла свій скарб до дерев'яної скрині й поклала між купу лахміття, що зберігалося там в подарунку для внуків.

І втихло гудіння літаків, і вмовкли дзвони, а машина, що гула за стіною, стала співати колискову, якусь заспокійливу пісню з давних, дитячих ще літ.

Бабуся лягла і заснула.

А за декілька днів повернувся лист із Воркути, лист до сина, а на ньому хтось дописав — „Адресат невідомий".

ПРОТОКОЛ
ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ,

яке відбулося в суботу, 11-го листопада 1978 року в приміщенні Головної Канцелярії УНС в Джерзі Сіті

В засіданні взяли участь: головний предсідник д-р Іван О. Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний директор для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна М. Дячук, головний організатор Василь Оріховський та запрошений на засідання редактор-емерит Антін Драган.

Засідання відкрив о годині 11-ій перед полуднем і ним проводив головний предсідник д-р Іван О. Флис. Він запропонував наступний порядок нарад, який прийнято одноголосно:

Порядок нарад

1. Відкриття
2. Затвердження протоколів попередніх засідань Г.Е.К.
3. Звіти членів Г.Е.Комітету:
   - головного касира
   - головного секретаря
   - головного організатора
   - заступниці головного предсідника
   - головного директора для Канади
   - заступника головного предсідника
   - головного предсідника
4. Організаційний плян на весну 1979 року — — головний організатор
5. Справа висилки членам чеків дивіденди прямо з Головної Канцелярії
6. Інформації редактора-емерита Антона Драгана про видавничі пляни УНСоюзу:
   а) Альманах
   б) Атлас
   в) Інші публікації
7. Різне
8. Закриття засідання

2. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ПРОТОКОЛІВ ПОПЕРЕДНІХ ЗАСІДАНЬ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

На пропозицію головного касира Уляни М. Дячук, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, затверджено одноголосно протоколи двох попередніх засідань Головного Екзекутивного Комітету, які відбулися 21-го травня 1978 року в Піттсбургу напередодні 29-ої Конвенції та 11-го липня 1978 року в Головній Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті.

3. ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО ЕКЗЕКУТИВНОГО КОМІТЕТУ

Звіт головного касира Уляни М. Дячук

Головний касир Уляна М. Дячук поінформувала про наступні інвестиційні кроки, пороблені на підставі рішень чотирьох членів Головного Екзекутивного Комітету, затруднених у Головній Канцелярії УНСоюзу:

Закуплено бонди:

		YIELD	
150 M	Pasific Tel. & Tel. Co. 9⅝% Debent. due July 15, 2018	9.5693	$150,841.50
100 M	General Motors Accep. Corp. 8⅞%, due July 15, 1985	8.9815	99,450.00
100 M	Idaho Power Co. 1st Mtge Bonds 9%, due August 15, 2008	8.9562	101,000.00
50 M	Pacific Gas & Elec. Co. Bonds 9½%, due June 1, 2006	8.9752	50,750.00
50 M	Southwestern Elect. Power Co. 1st Mtge Bonds 8¾% due August 1, 2008	8.7500	50,000.00
75 M	Province of Saskatchewan 9½% bonds, due June 15, 2003	9.5000	75,000.00
50 M	Florida Power Corp. 1st Mtge Bonds 9% due November 1, 2000	9.0000	50,000.00
100 M	Idaho Power Co. 1st Mtge Bonds 9%, due August 15, 2008	8.9027	100,437.50
200 M	Consumer Power Co. 1st Mtge Bonds 9%, due September 15, 2008	9.0000	200,000.00
100 M	Public Service of Colorado 9%, due October 1, 2008	9.1740	100,750.00
50 M	Bell Canada, 9% Debent. due July 15, 2008	9.0478	49,750.00
100 M	New Orleans Publ. Serv. Inc. 9½%, due October 1, 2008	9.5000	100,000.00
85 M	Ontario Hydro Bonds 9½%, due August 30, 2008	9.7500	84,372.50
195 M	Southern Calif. Edison Co. 9⅝%, due November 1, 2003	9.8350	194,050.13

Уділено гіпотечні позички:

Lot 23, Concession 1, Township of Cumberland, Ont., Canada	$35,000.00
Lot # 14, Glen Oak Subdivision, Lower Makefield Township, Bucks County, Pa.	39,000.00
3578 Queen St., Windsor, Ont., Canada	6,066.14

Бонди, які продано, або дозріли:

70 M	Jersey City Sewerage Authority 3½%, due January 1, 1982	$59,983.00
90 M	Jersey City Sewerage Authority 3½%, due January 1, 1980	84,375.00
25 M	Iowa Public Service 3½%, due November 1, 1978	25,000.00

Після короткого вияснення, що його подала головний касир Уляна М. Дячук про предложені інвестиційні заходи, затверджено їх одноголосно на пропозицію заступника головного предсідника д-р Мирона Куропася, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник.

Після затвердження інвестицій, головний касир Уляна М. Дячук продовжувала свій звіт:

За дев'ять місяців 1978-го року було прибутків $4,995,407 і ця сума була на $318,929 більшою від суми прибутків за 9 місяців попереднього року. Сума зібраних вкладок $2,304,259 була на $25,743 більшою за суму зібраних вкладок за 9 місяців 1977-го року. В минулому році таке порівнання виказувало зріст в сумі зібраних вкладок на $17,223. Відсотки від бондів принесли за 9 місяців цього року $1,322,512 прибутків, виказавши в порівнянні з попереднім роком зріст на $131,843.

Відсотки від гіпотечних позичок зменшилися цього року на $15,318 та дали загальну суму $154,297. Від позички для УНКорпорації Дому УНС вплинуло до каси УНС $190,000. Прибутки „Союзівки" за 9 місяців виносять $409,117, а в тому ж часі минулого року було їх $401,000. Прибутки друкарні осягнули суму майже $462,000, тоді коли за такий самий час 9 місяців минулого року виносили вони $431,000.

Сума всіх видатків $4,248,855 зросла в порівнянні із минулим роком на $311,718. У виплатах членам та спадкоємцям помітно зросли виплати посмертних допомог, бо аж на суму $30,000. Виплачено посмертних допомог за 9 місяців разом на суму $577,779, подвійного забезпечення на суму $7,500, акцидентового забезпечення — $15,000, грошових зворотів — $214,728, виказавши зріст на $10,000, виплат за дозрілі вивінувальні грамоти — $618,106, що було на $45,573 менше від попереднього року.

Наші видатки на оголошення винесли разом $20,192 і вони в порівнянні з 1975-им роком більше чим подвоїлися. „Свободі" виплачено цього року за членів суму $232,400, що було на $11,500 більше чим попереднього року та на $40,000 більше чим 1975-го року. Всі видатки „Свободи" виносили $461,905 і вони були більші на $30,000 від попереднього року та більші на $80,000 від 1975-го року. „Союзівка" мала $352,128 всіх видатків. В минулому році за цей самий час видатки були на $33,500 менші. Кошти друків дали суму $31,562, виказуючи зріст на $9,041. Організаційні винагороди виплачено на суму $59,174 і вони зросли на $21,309 у порівнянні з 1975-им роком. Секретарські винагороди виплачено на загальну суму $221,941, що було на $6,550 більше чим рік раніше. Платні працівників зросли цього року на суму $13,000 і дали разом суму $210,578. Досі виплачено $320,848 коштів 29-ої Конвенції. Майно УНСоюзу збільшилося на $746,552 та осягнуло суму $42,972,003. Минулого року зріст майна за такий самий час 9 місяців виносив $739,795.

УНКорпорація Дому УНСоюзу: Всіх чиншів вплинуло за 10 місяців 1978 року на суму $1,311,311, що було на $48,158 більше від попереднього року. Всіх прибутків за цей самий час було $1,330,727. Видатки у звітовому часі дали суму $1,252,123, виказуючи зріст на $305,626. На 29% тобто на $43,000 зросли кошти палива для огрівання і охолоджування, на що виплачено суму $194,716. Оплати до Міського Податкового Уряду, які базуються на висоті одержаних чиншів за 1977-ий рік, збільшилися на $67,439 та дали суму $192,691. За позички УНКорпорація виплатила цього року $684,682 відсотків. В цю суму є включені відсотки від позички УНСоюзу у висоті $190,000. З кінцем жовтня цього року УНКорпорація мала позичок від членів на суму $6,386,800 та від УНСоюзу на суму $7,700,000. Власникам боргових зобов'язань, які дозріють до виплати 1-го жовтня 1979 року, ми запропонували позичити УНКорпорації ці гроші на нові боргові зобов'язання з такими самими умовинами на дальших 5 років. Уже дві третини власників боргових зобов'язань відповіли, а в цих відповідях дві третини підписали згоду залишити в нас гроші на чергових 5 років.

Звіт головного секретаря Володимира Сохана

Секретарі та організатори приєднали за десять місяців 1978-го року 2,459 нових членів, в тому 813 в деп. молоді, 1,211 в деп. дорослих та 435 грамот акцидентового забезпечення. Для порівняння з попереднім роком подаю число нових членів, приєднаних за десять місяців 1977-го року: їх було 2,726. Грамоти нової кляси ТР-65 досі не здобули собі сподіваної популярности серед батьків та дідів, бо до кінця жовтня цього року забезпечено цими грамотами тільки 274 членів. Цю нову клясу забезпечення впроваджено на початку листопада 1977-го року. Втрати в членстві за десять місяців 1978-го року були меншими, як ми побоювалися. Суспендованих членів у цих десяти місяцях було значно менше, як у тому самому часі в попередньому році. Виїмок становить число передчасних грошових зворотів в липні цього року, яких було аж 111, але в інших місяцях і такі втрати були мінімальні.

З кінцем вересня 1978-го року УНСоюз нараховував 67,023 активних членів і виказував цим числом втрату 639 активних членів від початку року. У загальному членстві чиста втрата за дев'ять місяців виносила 414 членів і стан всього членства з кінцем вересня 1978-го року був 87,241 член.

Згідно з рішенням делегатів, усі постанови 29-ої Конвенції, тобто зміни статуту, резолюції, рекомендації та склад новообраного Головного Уряду були проголошені в „Свободі" та після цього видруковані окремою брошурою. По одному примірникові цієї брошури розіслано всім делегатам та секретарям Відділів і всім членам Головного Уряду. Секретар 29-ої Конвенції мгр Іван Скочиляс також скоро виготовив протокол цієї Конвенції. Мовну коректу цього протоколу перевів редактор-емерит Антін Драган і саме тепер друкарня вже закінчує склад цього протоколу. Вкоротці буде теж закінчена друкарська коректа і тоді почнеться публікація протоколу у „Свободі", а вслід за цим його друк у формі книжки.

Всі протоколи засідань Головного Екзекутивного Комітету та Головного Уряду виготовлені та перекладені на англійську мову, за виїмком протоколу з останнього засідання Головного Уряду та англомовного протоколу 29-ої Конвенції, над виготовленням якого працює конвенційна секретарка Тамара Куропась. Усі ці протоколи перевіряли вже контролери УНСоюзу та стейтові, які саме тепер переводять перевірку діловодства УНСоюзу.

Згідно з рекомендацією 29-ої Конвенції, вже введено нові межі віку та сум забезпечення без лікарських оглядин, про важність яких від 1-го жовтня 1978 року теж повідомлено секретарів Відділів та організаторів пересланими їм новими таблицями.

На першій нараді Спеціяльної Реорганізаційної Комісії був я у характері гостя і коли члени цієї Комісії будуть собі того бажати, буду теж на чергових його нарадах та радо буду членам Комісії радити і допомагати, коли вони вважатимуть це за потрібне. Пляни, над якими ця Комісія працює, поділені на пляни негайної акції та пляни на дальше майбутнє, тому що ці другі вимагатимуть конвенційних постанов та навіть змін статуту. В плянах на найближчий час треба відмітити, як найбільші потреби, пошукування і заанґажування організаторів, вишкіл організаторів та секретарів, перерібка теперішніх та виготовлення ряду нових пропагандивних матеріялів та збирання адрес кандидатів у члени УНСоюзу в тих кругах, які досі находяться поза союзовим і громадським життям. Відповідне поповнення складу службовиків Рекордового Відділу дало б мені змогу присвятити більше часу згаданим справам, а зокрема допомозі у виготовлюванні пропагандивних матеріялів (брошурок і статтей для „Свободи") про членство і забезпечення в УНСоюзі та у вишколі організаторів і секретарів Відділів.

На пропозицію головного секретаря Володимира Сохана, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, апробовано одноголосно резолюцію про те, що УНСоюз буде придержуватись постанов 42-ої статті забезпеченевого закону стейту Ню Йорк, згідно з вимогою забезпеченевих властей цього стейту відносно забезпеченевих установ з-поза стейту Ню Йорк.

Звіт головного організатора Василя Оріховського

Осінню членську кампанію з метою приєднання 2,000 нових членів (1,800 в ЗСА та 200 в Канаді) ведемо під гаслами відзначування 85-річчя „Свободи", 40-річчя „Українського Тижневика" та 25-річчя „Веселки", видань УНСоюзу. Щоб заохотити до організаційної праці відділових секретарів та інших урядовців і конвенційних делегатів, проголошено спеціяльні винагороди разом на суму $3,100 за приєднання найбільшого числа членів та за забезпечення нових членів на найвищу суму. Це будуть нагороди на суми: $500, $300, $150 та 12 нагород по $50.

Відбуто цілий ряд організаційних зборів та нарад для активізації союзових діячів головно в ділянці приєднування нових членів, але нечисельна участь в таких нарадах секретарів та інших урядовців і конвенційних делегатів виявила брак охоти до союзової праці та збайдужіння до справ нашого Союзу та громади. В деяких Округах можна було це виразно бачити і тому треба б такій настанові союзовців якось зрадити.

До кінця жовтня приєднано в цьому році 2,459 нових членів забезпечених на суму понад $6,000,000, але ще треба нам пильно попрацювати, щоб ці здобутки значно поправити до кінця цього року.

До найкращих Округ за числом приєднаних членів, за станом з кінця жовтня ц.р., належать: Філядельфія — 317 членів, Чікаго — 256 членів, Ню Йорк — 211 членів, Детройт — 161 членів та Клівленд — 162 члени. В Канаді мають Округи ось такі здобутки нових членів: Монтреаль — 81, Торонто — 75, Захід Канади — 67 та Ніягара Фолс — 36.

Найкращими організаторами з кінцем жовтня є союзовці: Р. Татарський (В. 94) — 55 членів, Б. Корчинський (В. 421) — 49 членів, І. Одежинський (В. 153 та 216) — 44 члени, В Гавриляк (В. 316) — 31 член та М. Кігічак (В. 240) — 29 членів.

Вкінці хочу повідомити вас, що ми вже почали висилку пропагандивних стінних календарів секретарям Відділів, згідно з одержаними від них замовленнями.

Звіт заступниці головного предсідника Марії Душник

У зв'язку з осінньою організаційною членською кампанією я брала участь в зборах Округ Ню Йорку, Вілкс-Беррі, Шамокіну та Аллентавну. В Окрузі Шамокіну праця поступає вперед. По покійному Михайлові Гентошові перебрала секретарство 305-го Відділу його невістка Маргарета Гентош, а пані Гелен Шіліер перебрала секретарство 265-го Відділу. На зборах цієї Округи запитували про можливість видавання замість дивіденди додаткового забезпечення.

Я репрезентувала УНСоюз на бенкеті в Оттаві в честь нашого головного директора УНС в Канаді сенатора Павла Юзика з нагоди його 15-річчя на пості сенатора. Я брала участь у підготовчих засіданнях Нюйоркського Комітету для відзначення бенкетом в суботу, 16-го грудня 1978 р. в готелі Розвелт в Ню Йорку 85-річчя „Свободи", 45-річчя „Українського Тижневика" і 25-річчя „Веселки", як заступниця голови цього Комітету. Була приявна на ґрадуації студентів Курсів Українознавства на „Союзівці" та на їхньому концерті. Репрезентувала УНСоюз на спортових змаганнях на „Союзівці" під час вікенду Дня Праці, вручала там переможцям плавакам і тенісистам чаші УНСоюзу та уфундовану мною чашу за найкращу спортову поставу. Подбала про те, щоб дитина Анна Когулька, згідно з рішенням Жіночого Комітету УНС, перебула на дитячому таборі на „Союзівці" на кошт УНСоюзу.

Як президент Братського Конгресу Стейту Ню Йорк я склала привіт Братському Конгресові Стейту Ню Джерзі на його конвенції.

Я брала участь у засіданнях Крайової Ради УККА та як делегат УНСоюзу в Третьому Світовому Конгресі Вільних Українців. Написала багато листів до нюйоркських конгресменів і до сенатора Джевіца, запрошуючи їх до участи в зустрічі для оборони прав людини в Україні, яка відбулася у Вашінгтоні. Вистаралася проклямації „Дня Прапора" і „Братського Тижня" від губернатора Кері та посадника Ню Йорку Кача. Допомогла підготовити програму відзначення Січневих Роковин в Українському Інституті Америки. Була майстром церемонії під час відзначення Тижня Поневолених Націй в Центральному Парку в Ню Йорку і взяла участь у подібному святкуванні на острові біля статуї Свободи.

Звіт головного директора УНС для Канади сен. Павла Юзика

Я взяв участь у зборах Округ в Торонті та в Монтреалі, як також у засіданні нашого Канадського Представництва, яке відбулося 8-го жовтня в Торонті. Головному Екзекутивному Комітетові предкладаю протокол із цього нашого засідання. З 1-им листопада 1978-го року ми покинули приміщення Канадської Канцелярії і перенесли бюро до дому п. Богдана Зорича. Стараємось посилити контакти з тереном для посилення союзової праці. Ми ствердили, що було б більше корисним давати більше оголошень УНСоюзу в газетах в Канаді, бо з теперішніх оголошень на радіо, як твердили учасники засідання Канадського Представництва, ми не маємо багато користи. Ми не є вдоволені з цих радіових оголошень і тому хотіли б змінити їх форму, беручи до уваги те, до кого ми хочемо ними звертатися. На засіданні Канадського Представництва ми докладно обговорили справу видання історії УНСоюзу в Канаді. Відповідальність за зібрання матеріялів до неї перебрали: сен. Павло Юзик, як головний редактор, та Богдан Зорич і Василь Дідюк, як збирачі джерельного матеріялу до цієї книжки. Обговорювано теж справу підшукання обласного організатора на цілу Канаду. Про те, що ми такого організатора шукаємо, треба подати оголошення не тільки у „Свободі", але в першу чергу в канадських газетах. Тому, що пошукування такої особи може потривати довше, бо трудно відповідну людину найти, добре було б тимчасово, розділивши таку винагороду організатора головним урядовцям в Канаді, доручити їм нагляд над організаційною працею і допомогу у приєднуванні членів для секретарів їхніх теренів. Треба нам більше звертатися до молоді, як до кандидатів на нових членів УНСоюзу. Цю молодь можна вербувати до УНСоюзу нашою активністю та допомогою в діяльності молодечих організацій. Канадське Представництво запропонувало відбувати свої засідання чотири рази в році.

Згідно з доступними мені достовірними даними, бабуня нового Папи Павла Івана Другого була українкою.

Звіт заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася

Разом з головним предсідником д-ром Флисом я брав участь у закінченні дитячих таборів на „Союзівці". На вікенді „Дня Праці" репрезентував я УНСоюз на Конвенції Організації Державного Відродження України в Лігайтоні. Був теж на Конвенції Українського Національного Об'єднання в Торонті. Я був співорганізатором успішного відзначення 85-річчя „Свободи" в Чікаго, як також разом з Тарасом Шмаґалою і Євгеном Іванцевим співорганізатором зустрічі з конгресменами та сенаторами для оборони прав людини в Україні, що її організував УНСоюз цим разом спільно з УККА. Пропоную, щоб УНСоюз влаштовував сам щорічно такі імпрези. Цьогорічна імпреза у Вашінгтоні була, за малими виїмками, успішною. В майбутньому треба на таку зустріч добирати поодиноких людей з різних місцевостей, як Ню Йорк, Чікаго, Клівленд і т.д., щоб вони зустріли там своїх конгресменів і сенаторів. Члени Головного Уряду УНСоюзу повинні прибути на таку імпрезу вже ранком, або і попереднього дня, щоб відвідати перед зустріччю сенаторів і конгресменів та передати їм наші меморандуми й інші матеріяли.

Звіт головного предсідника д-ра Івана О. Флиса

Для української Будівлі шукаємо нових льокаторів, як тільки опорожнюються якісь приміщення. Ми вже договорились з новим льокатором про винайм 8-го поверху від 1-го лютого 1979 року. На місце міської Шкільної Ради, яка опорожнює 9-ий і 10-ий поверхи, маємо вже кандидатів за вищі чинші. На 13-ому поверсі опорожниться приміщення на 9,500 квадратових стіп від 1-го січня 1979 року, але теперішній льокатор заплатить за вчасніше випровадження відповідну суму за уневажнення контракту винайму ($50,000). Фірма Віден має труднощі і тому ліквідує свої бюра, але вона їх віднаймає другим льокаторам, так що щойно від 1980-го року будемо шукати самі за новими льокаторами. Ми мали договір з одним агентом на виключне право шукати для нас льокаторів на деякі поверхи. Цей договір на його виключне право ми закінчимо з 15-им грудня 1978 року. Ми призначили управителем Української Будівлі службовика Олеся Брагітку, а новим суперінтендантом — Семена Куфту, дотеперішнього заступника суперінтенданта.

В членській кампанії цього року дуже слабо вив'язується Канада. В жовтні ціла Канада придбала тільки 11 нових членів. Тому Канадське Представництво повинно поставитись поважно до цієї проблеми, бо самі засідання Представництва є коштовні, а немає після його рішень дальших старань їх ввести в життя, як на приклад справа підшукання обласного організатора.

(В короткій дискусії, в якій взяли участь головний директор для Канади сен. Павло Юзик, головний касир Уляна Дячук і головний предсідник д-р Іван О. Флис, узгіднено, що п. Богдан Зорич виконуватиме тільки обов'язки представника УНСоюзу перед канадськими забезпеченевими властями („чіф ейджент"), а для організаційної праці треба підшукати обласного організатора, подаючи відповідні оролошення в українській канадській пресі).

Спеціяльна Реорганізаційна Комісія почала дуже задовільно свою працю. Про її засідання 11-го жовтня були великі вістки у „Свободі" та в „Українському Тижневику". Наступне засідання відбуде ця Комісія 9-го грудня і на нього приїде на запрошення Комісії фахівець забезпечення Степан Скубик. Добрим кандидатом на обласного організатора виглядає Василь Данько. З ним зустрінеться Степан Скубик і тоді Степан Скубик дасть нам свою оцінку цього кандидата на організатора.

Сьогодні подасть нам наш головний організатор Василь Оріховський організаційний плян на весну 1979 року. Висліди членської кампанії 1978-го року були слабші, як ми сподівалися і ми закінчимо цей рік з втратою біля тисячі членів. У 1979-ому році сподіємося деякої поправи вже на весну, а після річних нарад Головного Уряду та введення певних змін в нашій організаційній праці ми повинні б мати більші успіхи.

В редакції „Свободи" іде праця за ротаційною системою, в якій очолюватимуть редакційну колеґію по черзі поодинокі редактори, кандидати на головного редактора. Саме кінчить ред. Зенон Снилик свою чергу в ротації, а за ним прийде черга на ред. Василя Тершаковця. В редакційному складі тепер працюють у „Свободі" редактори Зенон Снилик, Василь Тершаковець, Володимир Левенець, Любов Коленська та Євген Федоренко, плюс ще один редактор, який доповнить редакційний склад „Свободи". Добре редагують тепер „Український Тижневик" його редактори Ігор Длябора і Рома Сохан-Гадзевич. Після видатків на устаткування друкарні прийде побільшення підприємства Видавництва „Свободи" і евентуально координатор для його керівництва.

З плянами на наступний сезон приїде до нас управитель „Союзівки" п. Володимир Квас. Нам треба буде теж поліпшити курси українознавства і більше спопуляризувати дитячі табори на „Союзівці". Було б добре, щоб наші Відділи в програмі поширеної братської активности фундували дітям — своїм членам оплати за участь в курсах і дитячих таборах.

Наша імпреза у Вашінгтоні — зустріч із сенаторами та конгресменами вдалася дуже добре і принесла багато добра для УНСоюзу і УККА. Господарями цієї зустрічі — прийняття були сенатори Дол і Мойніген. Треба зокрема підкреслити тут співпрацю УНСоюзу з УККА, при чому треба з подякою згадати Інформаційне Бюро УККА у Вашінгтоні, яке прийшло нам в останній стадії підготовки та в самій зустрічі із значною допомогою. Тут складаю подяку за добре виконану працю заступникові головного предсідника д-рові Миронові Куропасеві, головному радному проф. Тарасові Шмаґалі та кол. головному радному Євгенові Іванцеву. Після імпрези ми вислали листи до сенаторів та конґресменів, які взяли участь в зустрічі, і до цих листів долучили по три числа „Українського Тижневика", в яких були вістки та знимки з цієї зустрічі.

4. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ПЛЯН НА ВЕСНУ 1979-го РОКУ

Головний організатор Василь Оріховський: Ми поставили собі за мету весняної членської кампанії, яка триватиме від 1-го січня до 30-го квітня 1979-го року, придбання 2,000 нових членів, забезпечених на загальну суму $4,000,000. Цю нашу кампанію вестимемо під кличем відзначування 85-річчя Українського Народного Союзу і будемо старатися, щоб у цій кампанії не було ніодного Відділу, який не приєднав би бодай одного нового члена. Будемо старатися активізувати неактивних секретарів Відділів, а коли не матимемо в цьому успіхів, замінювати таких неактивних секретарів новими. Малі неактивні Відділи будемо лучити, але такі злуки будемо переводити лише тоді, коли матимемо для таких злучених Відділів відповідних активних секретарів. По більших Округах будемо переводити ударні організаційні кампанії та влаштовуватимемо вишкільні курси для секретарів і організаторів. В таких ударних кампаніях брали б участь крім місцевих також обласні організатори та головний організатор.

Округи будемо заохочувати, щоб вони влаштовували ювілейні імпрези для відзначення 85-річчя УНСоюзу і при таких нагодах популяризували наш УНСоюз. Для цього нам потрібно виготовити спеціяльні брошури про УНСоюз, відзнаки з нагоди 85-річчя та наліпки на авта. На „Союзівці" ми повинні мати більше пропагандивного матеріялу про УНСоюз і може навіть влаштувати там окрему кімнату з інформаційними матеріялами про УНСоюз.

На спеціяльні нагороди найкращим організаторам серед молоді плянуємо призначити суму $3,000 і з неї виплачувати нагороди готівкою — або бондами ЗСА. Для дітей, яких батьки забезпечать в цій весняній членській кампанії грамотами кляс Е-20 або Е-18 на суми по $3,000 і вище, признати по тижневі безплатного побуту на дитячому таборі на „Союзівці". Новим членам деп. молоді у віці 4 до 10 років будемо висилати протягом одного року безплатно дитячий журнал „Веселку". До співпраці будемо закликати українські молодечі організації і поведемо спеціяльну кампанію пропаґування УНСоюзу на українських радієвих програмах.

Будемо теж пошукувати дальше нових організаторів, нав'язуючи контакти із кандидатами по більших осередках українського поселення.

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась: Для популяризації УНСоюзу серед молоді та її батьків добре було б влаштувати фестиваль молоді УНСоюзу з участю танцювальних ансамблів та хорів. На такий фестиваль було б потрібно фондів між $3,000 та $5,000, але це був би правильний крок УНСоюзу в Році Дитини.

Головний директор для Канади: Такі фестивалі з нагоди Року Дитини можна б влаштувати по більших осередках, а вкінці останній центральний фестиваль на „Союзівці" з участю найкращих танцювальних ансамблів та хорів.

(Закінчення на стор. 4)

ПРОТОКОЛ

(Закінчення зі стор. 3)

Головний предсідник д-р Іван Флис: Коли такі фестивалі допоможуть нашій членській кампанії, ми могли б їх влаштувати. Нехай цією справою займеться наша Спеціяльна Реорганізаційна Комісія.

Головний секретар Володимир Сохан: Для підготовки та переведення таких фестивалів-конкурсів треба б заанґажувати відповідних фахівців. Тому раджу спершу засягнути в таких фахівців пораду, як такі фестивалі можна влаштувати.

Редактор-емерит Антін Драган: Добре було б подумати над тим, чи не була б атрактивною нагородою за приєднання більшого числа нових членів оплачена УНСоюзом поїздка до Европи.

Головний організатор Василь Оріховський: Ми мали раніше пропозиції нашого головного секретаря Володимира Сохана, щоб заанґажувати студентів збирати для нас адреси кандидатів у члени, встановивши відповідну заплату за кожну адресу родини проспектів. Про це треба подумати ще перед початком літніх вакацій.

Головний директор для Канади сен. Павло Юзик: Мене дуже журить брак постійного організатора в Торонті, де тепер членська кампанія приносить дуже слабі осяги. Тому добре було б підшукати покищо хоч і на вечірну, частинну, а не цілоденну працю якогось організатора, який відвідував би секретарів Відділів, кожного з них бодай раз на місяць, та пробував допомогти їм у приєднуванні нових членів.

5. СПРАВА ВИСИЛКИ ЧЛЕНАМ ЧЕКІВ ДИВІДЕНДИ ПРЯМО З ГОЛОВНОЇ КАНЦЕЛЯРІЇ

На пропозицію головного предсідника д-ра Івана Флиса, що її піддержав заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, вирішено одноголосно висилати чеки дивіденди членам тих Відділів, секретарі яких передадуть Головній Канцелярії адреси всіх своїх членів. Таку висилку переводила б Головна Канцелярія прямо на адресу поодиноких членів.

6. ІНФОРМАЦІЇ РЕДАКТОРА-ЕМЕРИТА АНТОНА ДРАГАНА ПРО ВИДАВНИЧІ ПЛЯНИ УНСОЮЗУ

Я закінчив свою працю на пості головного редактора „Свободи" з днем 15-го вересня цього року після 32 з половиною років в редакції „Свободи". УНСоюзові хочу відплатити борг моєї вдячности і тому радо буду служити УНСоюзові та „Свободі" своїми порадами, маючи привілеї редактора-емерита.

Альманах на 1979-ий рік, який буде присвячений 100-річчю народження Симона Петлюри та 85-річчю УНСоюзу, вже складається в нашій друкарні.

Книжка відомого письменника Уласа Самчука під наголовком „Слідами Піонерів" вже готова до друку і вона теж повинна б скоро появитися, щоб цією публікацією теж відзначити 85-річчя УНСоюзу.

Справа видання Атласу України досить ускладнена тому, що досі з цим запляннованим і частинно вже підготованим виданням було зв'язаних чимало осіб і була на це видання переведена збірка фондів. Членів Головного Екзекутивного Комітету я вже інформував про ці справи раніше і всі мають копії нашого листування. Ми хочемо мати в цій справі до діла лише з однією особою і так стараємось повести наші переговори. Ми готові покрити кошти підготовки матеріялів та кошти друку і тоді з продажу видання, тираж якого мав би бути 5,000 примірників, покрити спершу ці всі видатки. Опісля приходи із продажу були б розділені за ключем 60% для авторів, як гонорарі, а 40% для нашого видавництва на адміністраційні видатки.

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась: Тепер існує в нас так звана етнічна ера і тому відчувається більша потреба видань про Україну та українців по-англійськи. Думаю, що ми повинні видати цей Атлас України спершу в англійській мові, а потім в українській.

Головний директор для Канади сен. Павло Юзик поінформував, що перше видання Атласу підготоване в українській мові, а щойно за рік можна б, і так думають, видати такий же Атлас в англійській мові.

На пропозицію головного директора для Канади сен. Павло Юзика, що її піддержала заступниця головного предсідника Марія Душник, рішено одноголосно вести дальші переговори відносно участи УНСоюзу у цих виданнях Атласу.

Редактор-емерит Антін Драган: Ми вже маємо готовий склад збірника рецензій д-ра Луки Луцева і, згідно з ранішим рішенням Головного Екзекутивного Комітету, будемо друкувати цю книжку в нашому Видавництві. Черговим проєктом, яким я можу зайнятись, буде книжка історії УНСоюзу, тираж якої вичерпався. Я підготовляю нове, перевірене і доповнене видання історії УНСоюзу, яка включала б уже роки від 1964 до теперішнього часу. До нашого Видавництва звертаються тепер дуже часто різні особи та установи з проханнями допомогти їхнім виданням грішми, чи роботою в друкарні. Але ми повинні б тепер в першу чергу зайнятися нашими власними виданнями. Нам треба повернутися до видавання книжок у нашому Видавництві для нашого читача, тобто ми повинні відновити працю нашого власного Видавництва.

Справа репрезентації УНСоюзу у стейтових Братських Конгресах

Після вияснень головного предсідника д-ра Івана Флиса та докладного обговорення цієї справи вирішено більшістю голосів, на пропозицію головного директора для Канади сен. Павла Юзика, що її піддержав головний організатор Василь Оріховський, що тільки члени Головного Уряду УНСоюзу можуть репрезентувати УНСоюз в Братських Конгресах своїх стейтів, а осіб, які не є членами Головного Уряду УНСоюзу, можна висилати на такі репрезентації тільки тоді, коли в даних стейтах немає головних урядовців.

Спізнення журналу „Веселка"

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась відчитав копію листа у справі спізнень „Веселки" від п. Романа Т. Заяця і групи членів УНСоюзу з Чікаго до головного предсідника УНСоюзу. Головний предсідник д-р Іван Флис заявив, що він отримав цього листа і вже поробив заходи, щоб наздігнати спізнення видань „Веселки" і в майбутньому видавати та висилати „Веселку" всім передплатникам на час.

Відзначення 85-річчя УНСоюзу

Головний предсідник д-р Іван Флис поінформував, що він веде переговори з д-ром Ігорем Соневицьким про можливість влаштування в Ню Йорку концерту української симфонічної музики. Тому що д-р Соневицький саме захворів, треба почекати на його видужання та зібрані ним дані про такий концерт.

Головний Екзекутивний Комітет вирішив одноголосно попросити головного предсідника д-ра Івана Флиса, щоб він написав листи з подякою за добре виконану працю організаторам святкувань 85-річчя „Свободи" в Чікаго.

Справи СКВУ

Головний предсідник д-р Іван Флис поінформував про підготовку до Третього Конгресу СКВУ та про наради УККА в цій справі, переведені 10-го листопада. УККА робить старання, щоб шостим делегатом від президії УККА був признаний головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис та щоб делегати з ЗСА піддержали кандидатуру на голову СКВУ мґра Івана Базарка.

Додаткове медичне забезпечення службовиків УНСоюзу та „Свободи"

Головний касир Уляна Дячук поінформувала про переговори у справі введення додаткового медичного забезпечення (Мейджор Медікал) для службовиків УНСоюзу та „Свободи". На пропозицію головного секретаря Володимира Сохана вирішено одноголосно доручити чотирьом членам Головного Екзекутивного Комітету, затрудненим у Головній Канцелярії, докінчити переговори та заключити договір про це забезпечення.

Допомога Надії Світличній

Головний касир Уляна Дячук вияснила потребу допомоги новоприбулій з України Надії Світличній, колишньому політичному в'язневі. Тоді на пропозицію головного секретаря Володимира Сохана, що її піддержала головний касир Уляна Дячук, вирішено виплатити на допомогу Надії Світличній через ЗУАДК суму $1,000.

Програма українських студій на Іллінойському Університеті

Заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась відчитав листа від професора української та слов'янської літератури Богдана Рубчака з Іллінойського Університету про програму українських студій на цьому Університеті. Вирішено однозгідно доручити заступникові головного предсідника д-рові Миронові Куропасеві перевірити цю справу і прийти на чергове засідання Головного Екзекутивного Комітету з рекомендаціями.

Чергове річне засідання Головного Уряду

На пропозицію заступника головного предсідника д-ра Мирона Куропася прийнято, як тентативну дату початку нарад річного засідання Головного Уряду 13-го травня 1979 року, приймаючи до відома, що в іншому часі заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась має інші пильні обов'язки, як директор школи.

8. ЗАКРИТТЯ ЗАСІДАННЯ

Головний предсідник д-р Іван Флис ствердив, що на тому вичерпано порядок нарад та що немає інших справ до обговорення, або вирішення. Вслід за цим він закрив наради цього засідання о годині 7-ій вечором.

Володимир Сохан
головний секретар

У Філядельфії вшановано 100-ліття з дня народження св. п. проф. Бориса Іваницького

В 1978 році минуло сто років з дня народження і двадцять п'ять років з дня смерти видатного українського вченого-лісівника та політичного діяча української еміґрації бувшого ректора УГА та УТҐІ, першого голови Національної Ради — проф. Бориса Іваницького. Створений кілька років тому Громадський комітет для увічнення Його пам'яти влаштував у суботу 18-го листопада 1978 року в приміщеннях Дому ДЦ УНР у Філядельфії вечір.

В програмі вечора були три доповіді: інж. лісівника Ярослава Зубаля „Борис Ю. Іваницький — вчений лісівник", проф. д-ра Миколи Степаненка „Політична діяльність Бориса Іваницького" та проф. д-ра Я. Рудницького „Борис Іваницький — академік УММАН". Артистка української сцени Клявдія Гош зворушила присутніх мистецькою декламацією Шевченкової „Молитви" з нагоди вшанування пам'яти нашого видатного діяча. Присутні мали нагоду оглянути виставку праць проф. Бориса Іваницького та експонати української періодики зі статтями про проф. Бориса Іваницького. Після офіційної частини місцевий відділ Товариства Прихильників ДЦ УНР, головою якого є пан Микола Никиш, гостив присутніх солодким і чаєм.

На вечорі були присутні гості не тільки з Філядельфії, але також з дальших місцевостей, особливо бувші учні і співробітники професора та активні працівники Товариств Прихильників ДЦ УНР. Громадський комітет увічнення Його пам'яті продовжує збірку фондів призначену на пропам'ятний збірник, матеріяли для якого вже майже зібрані. При цій нагоді Комітет просить бажаючих стати фундаторами пропам'ятного збірника „Біографічна сильветка проф. Б. Іваницького".

Біографічна сильветка проф. Б. Іваницького

Народився 9-го березня 1878 р. в Сумах в родині агронома Юрія і Людмили з дому Ковальської. Початкову і середню освіту скінчив у Сумах в 1896 році. Лісний Інститут в Петербурзі в 1902 році з титулом вченого лісівника. Як студент бере участь в конспіративних студентських організаціях, за що був заарештований. В Петербурзі познайомився з визначними діячами української Громади і став свідомим українцем. В Полтаві, де він живе під поліційним наглядом, знайомиться з Симоном Петлюрою, О. Косач, К. Мацієвичем та іншими видатними особами тодішнього українського національного життя. Після дипломного іспиту працював у державних лісах на півночі Росії, а пізніше в Україні, головно на Київщині як лісничий і надлісничий та контролер приватних лісових маєтків. В 1907 році опублікував першу наукову працю в українській мові „Як позбутися ярів і пісків". На початку Революції 1917 року організував Лісовий Відділ при Генеральнім Секретаріяті Центральної Ради, а згодом Лісовий Департамент при Міністерстві Земельних Справ УНР та став його Директором. В 1919-20 роках лектор лісництва в Державнім Університеті в Кам'янці-Подільськім. На еміґрації став у Тарнові головою Спілки Техніків Сільського Господарства. Переїхавши в Чехо-Словаччину, бере активну участь в організації УГА, викладає в ній дендрологію, лісовирощення, лісову політику та займає пости проректора і ректора УГА, а пізніше стає досмертним ректором УТҐІ. Один з перших дванадцятьох академіків УММАН у Варшаві, почесний докторат лісових наук. Член БУД, а пізніше УНДС, перший Голова Української Національної Ради від 16-го липня 1948 р. Помер 4-го квітня 1953 року в Детройті, де й був похований. В 1974 році тлінні останки перенесені до українського Пантеону в Бавнд Бруку.

Головніші праці — всіх разом 46, з яких „Ліси й лісове господарство на Україні", яка уважається енциклопедією українського лісівництва.

(вб)

Справа дому сеньйорів для людей в старшому віці

Невесела пригода, що її недавно пережив земляк п. І. Керницького „на долині" міста Ню Йорку, схвилювала, мабуть, неодного співчутливого читача „Свободи", що нечиста сила б'є нашого брата і тут. (див. „Свобода" ч. 262) Але хіба найбільше зажурила ця лиха пригода наших сеньйорів, бо кому, як кому але їм найбільше дістається, як виказує статистика, від всякого роду опришків, а навіть від неповнолітніх кандидатів на грабіжників. Знають ті виродки, що пенсіонер їм не втече, бо старі ноги вже не до бігання та й руками сеньйорам вже не легко відмахуватись. Чи не повинні старші люди шукати затишнішого місця прожитку замість плутатись серед цієї портової джунглі, наїженої злочинством, із яким навіть озброєні сторожі публічного порядку не завжди справляються як слід? І наші сеньйори, члени УНС наполегливо намагаються втекти, вирватися від цієї пригноблюючої дійсности, щоправда, як дотепер безуспішно.

Вже чотири рази з'їжджалися сеньйори УНС на Союзівці на кількаденні дебати, щоб застановитися над цим, як створити кращі умовини прожитку для наших, переважно самітніх, старших людей. Як дотепер, на фахових доповідях, на тему поліпшення життєвих умовин наших сеньйорів, дебатах, гутірках та оптимістичних прогнозах на черговий рік, на наступний з'їзд, добрі заміри кінчаться. Ніхто, здається, не в стані передбачити, коли наші сеньйори заживуть спокійно в своїй, вигідній „Сеньйорівці" під опікою своєї „сеньйорської адміністрації".

Справа будови „Сеньйорівки" при Союзівці, дому пенсіонера, чи як ми його остаточно назвемо, знаходиться якби в зачарованому колі. Об'єднання Сеньйорів УНС (таку офіціяльну назву зафіксовано в статуті прийнятому на 4-му з'їзді сеньйорів УНС покладає надію на касу УНС, нова Управа УНС надіється на федеральні мільйони, федеральні чинники надіються викрутитись від цієї сеньйорської проблеми, що їм, як дотепер, без великого труду удається, а Управа ОСУНС, вибрана на 4-му з'їзді знову думає, що прийде на 5-ий з'їзд сеньйорів УНС з порожніми руками. Вправді Управа Об'єднання Сеньйорів УНС" отримала запевнення від головного предсідника д-ра І. Флиса, що у випадку неотримання федеральних фондів Головний Уряд УНСоюзу розглядатиме можливість будувати оселю для старших віком кількома фазами по 70 мешкальних одиниць, покищо для меншої кількости мешканців, інвестуючи в таку будову будь-власні резервові фонди, будь-затягаючи позички" (див. „Свобода" ч. 249 з 16-го листопада 1978 року), але трудно передбачити чи справа будови прибере більше реальні форми перед 5-им з'їздом Сеньйорів УНС. Управа Об'єднання Сеньйорів УНС опрацювала, на доручення УНС, нові форми аплікацій для бажаючих мешкати в проєктованій оселі для старших віком наших людей, вислано вже ці нові форми з поясненням для „Свободи" для опублікування, але як дотепер сеньйори УНС, члени нашого об'єднання не знають, чого ми від них хочемо і чого наші сеньйори можуть від нас очікувати.

Мґр М. Аврамчук

ПОДЯКА

У вівторок, 16-го січня 1979 р. з волі Всевишнього відійшла у Вічність, проживши 77 літ, наша СЕСТРА

бл. п. СОФІЯ КЛИМЕНТИНА ГОДОВАНЕЦЬ

Цією дорогою складаємо найщирішу подяку о. шамбелянові М. Бабакові, оо. Петрові Дудякові і Степанові Фабреґас за духовну опіку для Покійної дома і у лікарні, за уділювання Їй Найсвятіших Тайн, що все було для Неї найкращим і найбільш цілющим ліком.

Дякуємо д-рові Теофілеві Артемовичеві за таку дбайливу й щиро віддану, лікарську опіку. Дякуємо всім Працівникам і Піклувальницям Парк-Рідж лікарні, які відносились до Неї, як до рідної. Дякуємо всім Приятелям і Знайомим, які відвідували Її дома і в лікарні, приносили квіти, присилали карточки. Дякуємо всім Тим, зокрема панству М. В. Приймакам, п-і М. Матківській і п-і Д. Тишовницькій, які влегшуючи нам доїзд до віддаленої лікарні, дали нам змогу щоденного відвідування Її, на яке Вона так чекала.

Наша сердечна подяка о. монс. Бабакові та Сестрі Берніті — принципалці парохіяльної школи св. Йосафата, всім Сестрам і Учителькам за влаштування Заупокійної Святої Літургії в день перед похороном, за участь у цій Святій Літургії всієї шкільної Молоді, за їхні молитви і Святе Причастя. О. монс. Бабакові, що під час цієї Святої Літургії гарними, теплими і високими словами накреслив сильветку Покійної, ставлячи перед очі молоді, прикмети Її душі, Її життя, Її працю над вихованням і навчанням молоді, Її працю для церкви і громади.

Дякуємо о. шамб. Бабакові, о. В. Осташеві і о. Степанові Фабреґас за переведення похоронних відправ. Хорові „Сурма" та його диригентові п. Я. Матківському за відспівання Панахиди. Дякуємо за прощальні, зворушливі слова, які виголосили після Панахиди — п. проф. Омелян Омецінський, як бувший директор Школи Українознавства, п-ні Іванка Мартинець від СУА, п-ні Анна Буцерка від учителів Рідної Школи, панна Христина Олексин від бувших учнів Рідної Школи, Ярослав Ґалуґа від учнів Парафіяльної Школи св. Йосафата.

Похоронному заведенню Павла Гарріса за дбайливе переведення похорону та Всім, що несли домовину — щире спасибіг.

Найщиріші слова подяки Родині, які прибули з близьких і дальших сторін, Товаришкам, Приятелям і Знайомим — Усім, що своєю участю у похоронних відправах звеличали пам'ять Покійної та віддали Їй останню прислугу.

Дякуємо Реґіональному Комітетові „Яворівщина" за пам'ять про Покійну.

Дякуємо Всім за вислови співчуття, моральну піддержку, за пожертви на Служби Божі за упокій душі та за пожертви на добродійні цілі в пам'ять Покійної.

Не можемо поминути висловів нашої найщирішої подяки панству Миросі і Володимирові Приймакам та п-ні Нусі Смеречинській, які в кожній тяжкій хвилині були з нами — зі сердечним словом і безграничною допомогою.

Дякуємо Всім, що нам у будьчому допомогли.

Нехай Всевишній винагородить Усіх своєю ласкою.

МАРІЯ І СТЕФАНІЯ ЗАЛІТАЧ

З діяльности сеньйорів у Чікаґо

Рухливість клюбів сеньйорів у Чікаґо є джерелом здоров'я для їхніх членів. Люди поверх 65 років не повинні, заклавши руки відпочивати по трудах, — кажуть лікарі. Людина завжди мусить бути в русі — інакше буде хворіти. Цим самим їй треба і гурту, бож самітна людина хіба може йти на прохід. А в гурті є про що поговорити, заплянувати, влаштувати.

Неділя, 5-го грудня і вівторок, 12-го грудня були саме такими гуртовими, плянованими імпрезами. Найбільший клюб сеньйорів катедри св. Николая мав Осінній Концерт із виступом свого власного хору Емеритів під батутою доброго диригента, проф. Шутя. На концерті були й декляматори, гумористи, рецитатори — всі власного виробу. Дует пані Куропась і Стефанюк був атракцією. Було й прийняття — „буфет стайл", солодке і кава. Не виголошувано нудних промов, люди почували себе відпружено. Д-р Олексюк проводив програмою.

Знову ж клюб при Соборі св. Володимира відзначав 15-річчя існування. З того приводу запрошені делеґати вітали клюб короткими промовами. Імпрезу змістовним словом відкрив проф. Йосафат Пачовський, передавши провід заступникові голові Миронові Маланюкові. З промовців-д-р Андрій Гаєцький і Степан Куропась навесело доповнили програму. Інж. В. Бережан, голова клюбу сеньйорів православної парохії св. Володимира та Іван Іванчук, голова клюбу парохії св. Йосифа склали привіти і побажання успіхів. Пані Марія Гнатюк вітала гостей і впроваджувала до столів. Репрезентанти міста і повіту, за головним столом, реферували коротко про їхню працю для сеньйорів. Невтомний Мирон Маланюк, заступник голови клюбу подбав про бенкет при допомозі членок парафії Собору св. Володимира.

У Чікаґо постав дім Сеньйорів, перший того роду Дім в Америці. Товариство „Самопоміч" позичило гроші на закупівлю дому в кредитівці „Самопоміч" на суму 29,000 долярів. На ремонт і устаткування „Самопоміч" дістала дотацію від міста і стейту завдяки стараням мґра Левка Казанівського, який працює в бюрі стейту, що дбає про сеньйорів. Разом відновлений будинок вартости 100,000 дол. має простору залю, кухню і бюра на першому поверсі та бюра і будучі робітні чи клюбові приміщення на другому. Обіди перенесено зі Союзового Дому до нових приміщень з модерною кухнею. І так то мала „Самопоміч" розв'язала справу приміщення для сеньйорів, над чим потрудився д-р Павло Турула.

Степан Куропась

У СВІТЛУ ПАМ'ЯТЬ

Вшановуючи світлу пам'ять померлих дорогих осіб, на українські студії в Гарвардському університеті пожертвували:

Зіна Мацик — 2,000 дол., в пам'ять внука бл. п. Марка Мацика.

Д-р Ярослав і Ляриса Музички — 1,000 дол., д-р Володимир і Надія Шкільники — 100 дол., в пам'ять бл. п. о. крилошанина Григорія Музички.

Гелен Опир — 1,000 дол., в пам'ять батьків бл. п. Якима й Марти Опир і братів бл. п. Васиря та Данила Опир.

Юлія Бігун — 1,000 дол., в пам'ять рідних бл. п. Василя, Івана, Катерини, Анни, Осипа, Василя, Анни, Надії, Осипа й Ярослава.

Р. Д. — 600 дол., в пам'ять бл. п. мужа М. Д.

Семен Фецович — 500 дол., в пам'ять дружини бл. п. Ірени з Робачевських Фецович.

Олімпія Роговська з мужем Володимиром і дітьми — 500 дол., в пам'ять і в другу річницю смерти брата бл. п. Ігоря Кефора.

Петро Ґула з родиною — 200 дол., замість квітів на могилу брата бл. п. Антона Ґули.

Ірена та Остап Захарків — 150 дол., п. Панчак — 25 дол., п-во Дужі — 20 дол., в пам'ять бл. п. Теодосії та Григорія Стельмахів.

Д-р Микола і Надя Дейчаківські, д-р Володимир і Надя Шкільники — по 100 дол., в пам'ять бл. п. д-ра Мирослава Орловського.

Олена Кос — 100 дол., в шосту річницю смерти чоловіка бл. п. інж. Романа Коса.

Остап і Марія Ґац — 100 дол., в пам'ять бл. п. Ярослава Кубина.

Михайло Плахтій — 100 дол., в пам'ять дружини бл. п. Варвари з дому Томашевської.

Інж. Василь Лагошняк — 100 дол., Михайло і Катерина Горбань, д-р Дмитро і Марія Фаріон — по 25 дол., УНП Відділ ч. 125 „Вільних Козаків" — 15 дол., Петро і Ольга Байко, Дмитро і Берта Басалик — по 10 дол., рідня Стіфенсон — 5 дол., в пам'ять Михайла Колодія.

Інж. Василь Лагошняк — 100 дол., Василь і Стефа Сікора — 10 дол., в пам'ять бл. п. Андрія Побивайла.

Нестор Криса — 50 дол., в пам'ять бл. п. Василя Стадника.

Лідія Одежинська — 50 дол., в пам'ять батьків бл. п. Андрія й Анастазії Рубчаків і брата бл. п. Михайла.

Олександер Тишовницький — 50 дол., в пам'ять бл. п. Софії Годованець.

Д-р Осип і Лідія Оришкевичі — 50 дол., замість квітів на могилу бл. п. проф. Романа Чубатого.

Д-р Тит, Дарія, Любомир і Віра Залуцькі — 50 дол., д-р Ілля Мула — 30 дол., Дозя і Дмитро Хоркаві, Орися й Іван Нєкраш, Христина, Іван і Лідія Мельник, д-р Іван і Соня Дацишин — по 20 дол., д-р Ярослав і Ксеня Данилишин, родина Менцінських, Марія Семянчук з родиною, Степан Касіян, Дарія і Мирон Ярошевич, д-р Богдан і Орися Ткачуки, д-р Павло й Олена Турули, Андрій і Наталія Іванів — по 10 дол., інж. Борис Дурбак, „Спартанки" — гурток в Чікаґо — по 5 дол., в пам'ять бл. п. Лідії Залуцької.

Олександер Хомяк — 50 дол., замість вінка на могилу бл. п. Гната Поворозника, мецената громадських і церковних потреб, лицаря ордену св. Григорія.

Євген Стефанишин — 30 дол., замість квітів на могилу бл. п. мґра Володимира Стефанишина.

Мирослав Пастушенко — 30 дол., в пам'ять бл. п. Осипа Таращука.

Софія і Роман Терлецькі — 25 дол., замість квітів на могилу бл. п. Теодора Балка.

Аріядна Лапичак — 25 дол., замість квітів на могилу мами приятельки св. п. проф. Меланії Байлової.

Юліян Таращук — 25 дол., замість квітів на могилу кузена сл. п. Володимира Пастушенка.

Д-р Дмитро і Марія Фаріон — 25 дол., в пам'ять бл. п. проф. д-ра Григорія Маланчука.

Володимир і Оля Гальма, Емілія Думська-Дворська, Василь Гальма, Осип і Слава Длябога — по 25 дол., в пам'ять бл. п. дир. Теодора Солодухи.

Джеймс і Уляна Слі — 20 дол., Микола й Ольга Крехтяки, Анастазія Салдан — по 10 дол., в пам'ять бл. п. Стефанії Салдан.

Фаріян Орест, Михайло Соляр — по 5 дол., в пам'ять бл. п. Павла Підгірського.

Дякуючи Жертводавцям за пожертви, линемо до Господа з молитовним проханням, щоб дарив померлих вічним спокоєм і радістю.

ГОЛОВНА ЕКЗЕКУТИВА ФКУ

* БЕРЕЗЕНЬ — МІСЯЦЬ КНИЖКИ! *

Помер Кардинал Жан Війо

(Закінчення зі стор. 1)

пату. Він був піднесений до гідности єпископа в 1954 році, а згодом Папа Іван XXIII підніс його до сану архиєпископа у заряді митрополії Ліону. В 1965 році Папа Павло УІ підніс його до гідности кардинала, а в 1969 році доручив йому заряд Римською Курією на пості секретаря стану. Кардинал Війо був добрим адміністратором і втішався респектом серед італійців-членів Курії.

Кардинал Війо, разом з архиєпископом Касаролі, був архітектом політики т. зв. „побудови мостів" з Москвою, яка часто-густо йшла наперекір стремлінням вірних Помісної Української Католицької Церкви під проводом Патріярха і кардинала Йосифа Сліпого. Він був рівнож відомий із своїх листів-заборон до українських католицьких владик в справі їхньої участи в синодах Помісної Української Католицької Церкви.

ЗАЯВИ Л. ЛУК'ЯНЕНКА...

(Закінчення зі стор. 1)

статистики та народньої освіти Чернігівського міськвиконкому довідку про те:

1. Скільки в м. Чернігові мешкає: а) українців, б) росіян.

2. Скільки в м. Чернігові є шкіл з мовою викладання: а) українською; б) російською.

3. Яка середня кількість учнів у школах з мовою викладання: а) українською, б) російською.

6 березня 1978"

„ЗАЯВА

Президії Верховної Ради УРСР від юриста, ув'язненого за вільнодумство 12 грудня 1977 року, Лук'яненка Левка Григоровича.

Стаття 51 Конституції СРСР надає право радянським громадянам об'єднуватися в громадські організації.

Загальна декларація прав людини рекомендує урядам надавати своїм громадянам (поряд з іншими правами і свободами) право створювати громадські організації. УРСР є співатором цього документу і зобов'язалась перед усім світом надати своїм громадянам передбачені Декларацією права.

Заключний акт Гельсінкських нарад 1975 року, на виконанні якого, в повному обсягу, наполягає Радянський Союз, проголошує право громадянам об'єднуватися у громадські організації.

Радянський Союз є співавтором і учасником Міжнародного пакту громадянсько-політичних прав, що також проголошує право мирних зборів і свободу асоціяцій, включаючи право на створення профспілок (ст. ст. 21, 22). На відміну від двох попередніх документів, що мають рекомендаційний характер, Міжнародний пакт громадянсько-політичних прав має обов'язковий для держав-учасників цього Пакту характер. До нього застосувується принцип pacta sunt servanda.

З огляду на незаперечність юридичного права об'єднуватися в громадські організації та спонукувані бажанням взяти активну участь у суспільної житті нашої батьківщини, ми, десять громадян української нації, створили в листопаді 1976 року громадську групу п.н. „Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінкських угод" (УГГСВГУ), яку в кінці 1977 року намірювалися зареєструвати у відповідному державному органі УРСР аби надати групі офіційного статусу, про що склали проєкт клопотання до Ради Міністрів УРСР. 12 грудня 1977 року Чернігівський УКДБ арештував мене і вилучив на квартирі згадане клопотання. Арешт припинив мою діяльність, але він не зняв питання про реєстрацію групи, бо це стосується реальности (чи нереальности) демократичних прав радянських громадян і отже безпосередньо стосується висунутих супроти мене звинувачень. Стаття 108 проєкту конституції УРСР покладає на Президію Верховної Ради УРСР тлумачення законів УРСР. Надсилаючи ж до Президії Верховної Ради УРСР цю заяву, я прошу зажадати від Чернігівського УКДБ примірники клопотання про реєстрацію УГГСВГУ та Деклярації групи про її мету та методи діяльности (котру приложено як додаток до клопотання), і розглянути його по суті. Прошу дати мені (а також, очевидячки, й іншим членам групи) відповідь на питання: чи можлива в УРСР розмова між владою і групою громадян про конституційність програми діяльности створеної не за ініціятивою офіційних органів громадської групи, чи така розмова неможлива і досить певним партійним чи державним чиновникам дійти висновку про конституційність, як настає не розмова про права, а арешт? Як можливо в такому разі створення громадянами УРСР громадської групи з власної ініціятиви?

3 квітня 1978"

Д-р Б. Цимбалістий...

(Закінчення зі стор. 1)

вдержувано контакти з різними музеями Америки, Канади і Европи, влаштовувано цілий ряд виставок, які втішалися великою популярністю, доказом чого була велика кількість відвідувачів. Від „Ню Йорк Кансіл анд де Артс" УМ одержав дотацію в сумі 12,500 дол. Рівночасно УМ вніс подання на Федеральну Дотацію.

За Контрольну комісію звітував д-р Климентій Рогозинський стверджуючи, що фінансова господарка УМ була взірцева.

Над звітами відбулася дуже оживлена і конструктивна дискусія. Дискутанти підкреслили, що у відносно короткому часі зроблено велику працю, висловили побажання, щоб за всяку ціну збільшити членство, яке було б фінансовою базою УМ, більше пропагувати УМ в пресі, створити Видавничий Фонд УМ, а також збирати речі музейної вартости, що їх є ще так багато на руках окремих наших громадян. Голова СУА Іванна Рожанковська зазначила, що дотепер підставовою фінансовою базою УМ були Відділи СУА, що у звітовому часі склали на потреби УМ понад 27,000 дол. і підкреслила, що така допомога на дальшу мету є неможлива.

Після дискусії одноголосно прийнято всі звіти, деякі поправки до статуту і уділено абсолюторію уступаючій Управі.

На внесення голови Номінаційної комісії Іванни Рожанковської обрано Управу Українського Музею, яка відбула в суботу, 10-го березня засідання і уконституювалася в такому складі: д-р Богдан Цимбалістий — голова, д-р Климентій Рогозинський — заступник голови, Любов Дражевська — заступниця голови, Марія Савчак — секретарка, Оксана Байко — секретарка, Надія Попель — касирка, Іванна Рожанковська — член Екзекутиви (з уряду, як голова СУА), Наталка Хитра Рибак і д-р Зофія Сивак — члени Екзекутиви. Крім вище поданих членів Екзекутиви, до Управи УМ ще ввійшли: Надія Бігун, Наталія Даниленко, Ірена Петренко Федишин, Зенон Феіщак, Лідія Гайдучок, Евстахія Гойдиш, Ольга Качмарська, Мотря Кушнір, Ольга Кузьмович, Ірена Руснак, Оля Ставнича, Любов Волинець. Також вибрано Контрольну комісію, що її очолила Олександра Різник, як голова і члени: Ольга Гнатейко, Ярослав Куровицький, Мирослава Савчак і Віра Шумейко.

Управа УМ намітила цілий ряд плянів і завдань на майбутнє. За словами голови д-р Цимбалістого — фінансова розбудова Українського Музею це під теперішню пору перше завдання української громади.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Омеляна Мушкевича

Батька наших Приятелів
Мирослави і Василя Вишиваних
на Патріярший Фонд 25.00 дол. зложила

Родина МАШТАЛІРІВ

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Дорогої МАМИ

бл. п.

ІРИНИ ШОХ

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в неділю, 18 березня 1979 р., о год. 10:30 рано
в церкві Благовіщення Пресв. Богородиці
171 вул., ФРЕШ МЕДОВС, Н. Й.

Просимо Родину та Друзів помолитися з нами за спокій Її Душі.

Донька — ІЯ ВІЛСОН з родиною
Син — АНДРІЙ ШОХ з родиною
Син — ТИМІШ

З невимовним жалем
В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Найдорожчого і по вік Незабутнього
МУЖА І БАТЬКА

бл. п.

ЙОСИПА ЛІПІНСЬКОГО

відправиться

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

31-го березня 1979 р., о 12-ій год. дня
в Українській Католицькій Церкві
в Голивуді, Кал.

Поминальний обід відбудеться **в Парафіяльній залі.**

ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА
1-го квітня 1979 року.

Навіть сонце сумно на подвір'я споглядa.
Вже рік минув, чому наш Тато до нас не верта!
Змучились Твої кісточки так довго лежати,
Ой, як тяжко без Тебе життя продовжати.

Прикрашали Твою могилу квіти барвисті й пахучі,
Залишилися рани на серцю глибокі й болючі.
Нема медицини, щоб ті рани згоїти,
Нема і не буде вірної розмови і милої потіхи.

Як би крила мала, Тебе б розшукала,
Серед темної ночі Твій гріб відкопала б
Та з кріпкого сну, Тебе б розбудила —
Про свою гірку долю Тобі б розповіла.

Чую голос Твій і усмішку привітну,
Чому ж так довго не вертаєш з тамтого світу.
Як встаю і лягаю, рясні сльози зливаю,
Та однак ще жду, на Тебе чекаю.

Смуток, горе і образи — все перетерпіли,
Криваві війни, грізні тортури, Тебе не зломили
І пощо так рано, Ти завчасно пішов у могилу. —
На чужій чужині нас навіки Ти покинув.

Де ж до Тебе доріг тих далеких шукати,
Щоб Тобі, мій Милий, своє горе розказати!
Невимовно моє серце стогне й плаче,
Тебе повік незабутнього, ми більше вже не побачим.

ДРУЖИНА з синами АДАМОМ і КАЗИМИРОМ

Президія Головної Управи
Центрального Комітету Вшанування
Пам'яті Симона Петлюри в Америці

ділиться сумною вісткою з Уповажненими і Членами Центрального Комітету на терені Америки, що 15-го лютого 1979 р., після тяжкої недуги, на 90-му році життя, відійшов у Вічність

св. п.

ПАВЛО ШАНДРУК

Генерального Штабу Генерал-Полковник Армії УНРеспубліки і головнокомандуючий Української Національної Армії, один з основоположників і перший голова Центрального Комітету Вшанування Пам'яті Симона Петлюри в Америці.

Схиляючи наші голови перед маєстатом Покійного, висловлюємо Високодостойній Дружині Покійного наші глибокі сердечні співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ПРЕЗИДІЯ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ КОМІТЕТУ

Ділимося сумною вісткою з Приятелями, Знайомими та Підгаєчанами, що 13 лютого 1979 року, в Торонті, Канада, на 96-му році життя, упокоївся в Бозі, наш Невіджалуваний
БАТЬКО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

сл. п. ст. десятник УГА

ПЕТРО СОКОЛЬСЬКИЙ

громадський діяч Підгаєччини, народжений в Завалові, був. спів-основник кооперативи „Злука", Сільського Господаря, читальні „Просвіта", Товариства „Січ", учасник Визвольних Змагань з 1-го листопада, брав участь в здобуттю Золотоверхого Києва, повернувшись до дому, всеціло віддався громадській праці.

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ були відправлені в Торонті, Канада та Гартфорді, Конн., а ПОХОРОН відбувся в суботу, 17 лютого 1979 р. з похоронного заведення на український цвинтар св. Михайла в Ґластонбері, Конн.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
25-го березня 1979 р. будуть відправлені
СЛУЖБИ БОЖІ
в Торонто, в церкві свв. апп. Петра і Павла та Гартфорті, Конн., в церкві св. Михайла.

В глибокому смутку —
сини — БОГДАН, РОМАН
та ОСТАП з родинами

Ділимося сумною вісткою, що в суботу, 24-го лютого 1979 року в Ґібсонії, Па. упокоїлася в Бозі на 80-му році життя

бл. п.

АННА ДОВБЕНКО

Прибиті горем:

ЛУКА — муж
РОСТИСЛАВ — син з дружиною КАТЕРИНОЮ
та ЮРІЙ — внук

Ділимося сумною вісткою, що дня 24-го лютого 1979 року, ненадійно, відійшов у Вічність, на 57-му році життя,

Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

МИХАЙЛО СОЛТИС

Цією дорогою складаємо щиру подяку за духовну підтримку Всеч. о. д-рові І. Мончакові, Рідним, Кумам, Пластовій Монтреальській Станиці, всім Приятелям і Знайомим.

У глибокому смутку:

дружина — ЯРОСЛАВА
син — д-р ЮРІЙ СОЛТИС
син — мґр БОГДАН СОЛТИС
донечка — ЛІДА

РИТМИ І ТОНИ

(*Закінчення зі стор. 2*)

дати примітив, а такий примітив виходить у них незугарний, сирий, ні сліду в ньому мистецьких канонів, логіки.

Михайло Осінчук каже: ,,Впроваджуючи ікону знову в церкву, треба було додати певні зміни. Не можна було переносити як копію давної ікони. Інший час, та й люди інші. Треба було взяти з історичної ікони тільки основні речі — лінійну і кольорову ритміку, а в композиційному змісті задержати символічний характер. Обличчя у моїх працях набрали більше реалістичного вислову й утратили дещо зо своєї схематичної суворости. Лінійна ритміка була більше підкреслена, як в історичній іконі. Замість льокальних кольорів ікони впровадив я співвідносні кольори, згідно з вимогами модерної кольористики. Моделяція драперії не була впроваджена пробілами, себто, роз'яснюванням білою фарбою потрібних місць. У мене кожна кольорова площа драперії була розкладена на три тони, які давали гармонійний акорд. Кольористика орнаменту була переведена в цей самий спосіб. Тому поліхромія церкви однаково гарктована і в орнаменті, і в образах, — давала згармонізовану цілість і викликала піднесений та погідний настрій, що разом зі співом робить кожну нашу церковну відправу такою чудовою. Ота іконна поліхромія і наш церковний спів — це наша національна легітимація.''

А до цього мистець дійшов ревною, відданою, безперервною працею; у нього нема ніякого наслідування, ,,подражанія'. Темних, московських тонів — не любив; не любив і сліпого наслідування стилю великого майстра Юрія Нарбута, як це бачимо в деяких наших мистців.

Любив я часто заходити до робітні М. Осінчука; не тільки ,,заглянути'' до його мисочок, до слоїчків з розробленими кольорами темперою; поглянути на його рисунки, нариси, — бо вони показують правдиву, ,,голу'' душу мистця, — на перше заложення кольору, але я, радше, любувався його викінченими працями, що висіли на стінах робітні, чи стояли попід стінами. Його Мадонни, його Зложення Ісуса з хреста, Воскресення, Водохреща — Йордан, Рождество Христа — кольори, їх гармонійна гра, ритми ліній милували мою душу: мистець далі свою роботу чинив, а я напевно молитву вів із його творами. Сильно промовляли до мого серця портрети, — всі витримані в його пережитому, вичутому стилі, — тієї таки найкращої України: Батько й Мати мистця — двоє наших тих статечних, що донині — хоч які там жахливі умовини життя — є силою нашої Землі: господарів, селян. А та стара бабця, що сидить на лаві й пряде кужіль. Хоча які пишні — композицією, декоративністю, виставністю й кольором — хоч би наш володар Галицької Руси по гирло Дунаю, князь Ярослав Осмомисл із своїми прибічниками, то ця старенька пряля несла мене в мої дитячі роки, до моєї рідної хати.

У краєвидах М. Осінчука, — що є на іконах, — і зокрема, на тих останніх 6—7 років його творчости, ми вичуваємо в їх розложенні тонів, а то й у їх топографії якусь болючу тугу мистця за рідною Землею, за рідними, соняшними, грайливими горбами і балками, — за Поділлям. Тут, у ритміці цих його творів вичуваєте не тільки те щоденне життя нашого хлібороба, а ще більше ритміку нашої Божественної Літургії, її розложення композиції молитов - благань, що мали такий вирішний вплив на творчу уяву, на душу мистця.

Бувало, прийшовши до М. Осінчука, сприйнявши його мистецьку самоту, поринувши в цю його творчу тишу, я виразно вичував його відокремлення, відірвання від зовнішнього сучасного світу: він жив своїм, оновленим у його душі староукраїнським, мистецьким світом, його традицією, культурою, усім його багатством духа, а то і його тодішньою — як не раз у розмові з ним я слухав — економією й побутом. Він, М. Осінчук, — у таких хвилинах, — нагадував мені італійського мистця ренесансу: Амброджіо Бергоньйоне, середина 1400-их років: довкола нього уже цвів, розростався ренесанс, і то отой золотий ренесанс, а він далі був іще в готиці, на свій лад переживав її, готику, і створив такі Мадонни, що донині захоплюють душу людини. Таке ж було і з Михайлом Осінчуком: довкола нього пишнота й багатство імпресіонізму, експресіонізму, семі - кубізму, семі - абстракціонізму, всякого сюрреалізму, — між тим усім не лише модернізму, але й модерного, — та й він сам подивляв оту правдиву творчість молодих; а нашим провідним майстром кольориту Михайлом Морозом захоплювався, але сам він, М.Осінчук, у хвилину відпочинку, або в останніх часах його немочі, що підступно закрадалося до нього, сидів перед своїм твором ,,Не ридай мене Мати'', або перед іконою Божої Матері й своєю душею, серцем, усім своїм почуванням — напевно! — вів тиху розмову про все своє таке велике і творче життя.

Такі оновники нашого українського, формою і стилем візантійського мистецтва — в нас не часто бувають: до тепер, за це століття, були тільки Михайло Бойчук, Петро Холодний, батько, Михайло Осінчук і, з живих, Петро Холодний син.

Пам'яті незабутньої проф. М. Байлової...

Минає сорок днів від того дня, коли несподівано відійшла від нас вельмизаслужена і незаступима пані професор Мелянія Байлова, довголітній президент Українського Музичного Інституту та віддана йому учителька. Українська громада з великим смутком прощала св. п. Мелянію Байлову — вона ж була душею Українського Музичного Інституту та глибоко-релігійною християнкою і щирою українською патріоткою. Тому й пам'ятає і пам'ятатиме її українська спільнота, а зокрема її колишні учні та учениці.

св. п. Меланія Байлова

Пам'ятатимемо, дорога Пані Професор, ту першу лекцію, коли наші неслухняні пальці сковзалися по твердих і холодних клявішах, а Ви з надзвичайною терпеливістю і рішучістю, промощували їм ту першу стежку ґами ц-дур.

Пам'ятатимемо, коли змучені шкільним днем приходили ми до Вас на лекцію байдужими і знеохоченими, а Ви переливали в нас, немов цілющу воду з чистого джерела, любов, зрозуміння і захоплення до музики, яке нам давало нові сили, нову охоту.

Пам'ятаймо, як з початком кожної лекції, Ви немов молодніли, немов відроджувалися. Музичне виховання української молоді було Вашим першим і улюбленим завданням, а Вашим учням Ви не жаліли ані крихітки свого часу, енергії чи навіть здоров'я.

Пам'ятаємо з яким задоволенням Ви слухали учнів Українського Музичного Інституту на концертах, іспитах чи railписах, а як переживали Ви, якщо цей учень був ваш. Ваше спостережливе око і чуйне вухо ловило кожен пасаж, нюанс і кожну похибку. А схвильоване лице зраджувало бажання — душею з'єднатися із юним виконавцем, щоб ще востаннє передати його дрижачим пальцям влучні вказівки. А як прояснювалось Ваше лице, коли після успішних виступів публіка вітала Ваших учнів грімкими оплесками. Щастя Ваших учнів було рівночасно Вашим щастям!

Пам'ятатимемо як дуже ви хотіли, щоби хоч один чи одна з ваших учнів чи учениць промостили собі шлях на всесвітню арену, як концертовий піяніст. І не хотіли Ви цього ради Вашого самозадоволення, а зі щирої любови до Ваших учнів і з бажанням, щоб українська музична культура все розвивалась.

Дорога Пані Професор, не дочекались Ви того дня, коли один з ваших учнів чи учениць своєю грою зачарує повнісіньку залю маєстатичного Карнеґі Голл. Але зате кожному учневі, який перебув з вами хоча кілька лекцій, Ви зуміли вщепити любов до музики, а зокрема до української музики, тому що Ви самі її так безмежно любили. Ви вміли виробити у Ваших учнів почуття естетики і шляхетности, тому, що це були ваші прикмети. Пізнавши вас, дорога Пані Професор, ми пізнали чудотворну силу любови учительки до своїх учнів — тому, що Ви нас так щиро і сердечно любили, як мати своїх дітей. І ми, учні, Вас любили і шанували...

Такою пам'ятаємо Вас, незабутня Пані Професор. Такою пам'ятаємо завжди, бо такою Ви були. А той перший чародійний доторк Вашої руки при першій лекції уже давно став дорогоцінним скарбом, який заховався глибоко в наших вдячних серцях. Для нас Ви завжди залишитеся дорогою і незабутньою.

Олесь Кузишин

Джерело членства...

(*Закінчення зі стор. 2*)

жуть підсилити економічний розвиток, але тільки свобідна дія може забезпечити безперервний розвиток нашої установи. Ніяка суспільна одиниця не вдержиться надовго, що лише прислуховується відгомонові своїх розпорядків.

У загальному, як довго це лише можливо, наш підхід до справи мусить бути раціональний, мавши на увазі, що корисне для нашої установи, а не послуговуючись засадою, що я можу зробити для нашої установи. Не особиста, а тільки громадська справедливість може забезпечити правильний розвиток УНСоюзу.

У цьому році ми обходимо 85-річчя УНС, що є найстаршою нашою еміґраційною установою; Союз перейшов різний шлях розвитку і має свою традицію. Ми мусимо дальше писати історію нашої установи, пишучи її поміж записаними вже рядками, і всякі зміни повинні бути оперті на реалістичних рішеннях. Із цього нам знову треба починати.

При цьому не забуваймо видвигати нові ідеї для дальшої праці. Ми ж в першу чергу зобов'язані подати нову форму тим ідеям і виповнити їх новим змістом в рамках праці нашої установи. Союз має зобов'язання супроти своїх членів і ширшого суспільства, які ми в першу чергу мусимо виконати, але пам'ятаймо, що маємо до діла з новими проблемами, що їх конечно треба розв'язати.

Кожна втрачена хвилина часу — це втрата для Союзу. Поєднання минулого з теперішнім — не легка справа. Громадські установи в більшості є спадщиною минулого, але, щоб вони були життєздатні, вони мусять діяти в теперішній час. Змін не можна уникнути, але вони повинні бути передбачені і ми мусимо пристосуватися до них. Традиція, про що ми часто згадуємо, це голос минувщини, це випробовані ідеї, не забуваймо при цьому, що проблеми є теперішні.

Отже, дальший розвиток УНС буде узалежнений від підшукання ефективної межі, що є між можливим його використанням і від зрозуміння традиції і її використання.

Змінім і покращаймо „обличчя Союзу" і внесім новий „братерський дух" в нашу союзову працю, а успіх буде запевнений.

Питання: Чи Союз має відповідну структуру і організаційний апарат, щоб охопити свої теперішні завдання? Що ми ставимо в противагу теперішньої дійсности нашої спільноти? Чи ми знаємо свій теперішній стан? Всі відповіді на ці питання нам потрібно перевірити, піддатись самокритиці та призадуматись над ними глибше, як ми це робили дотепер.

Жива дія, безпосередній контакт, послідовність праці серед членства для здобуття приєднання, всебічне обізнання терену, та здорова критика повинна бути засадою нашого дальшого поступовання для добра УНСоюзу. Тільки тоді ми створимо джерело, із якого ми дальше зможемо організувати нових членів для добра і розвитку УНСоюзу.

Ювілейна виставка Василя Панчака

[З приводу 50-річчя його мистецької творчости]

Ню Йорк, Н. Й. (С. Женецький). — Василь Панчак, найстарший український мистець-маляр в Америці, а може і в цілому світі, матиме свою виставку у днях 18-25 березня в галерії Об'єднання Мистців Українців в Америці, що міститься при 132 Друга евеню в Ню Йорку. Це буде небуденна виставка, бо нею наш мистець-піонер відзначить 50-річчя свого служіння мистецтву палітри і кисти, а ним українській культурі і українській громаді.

Василь Панчак прибув до Америки ще перед Першою світовою війною молодим хлопчиною. Відчувши потяг до малювання, він попри працю на прожиток, набув фахову мистецьку освіту: студіював мистецтво у високих американських мистецьких школах — у Карнеґі Інституті й ,,Нешенел Академі оф Дізайн'' в Ню Йорку та ,,Академі оф Файн Артс'' у Філядельфії.

Здобувши фахову освіту наш мистець всеціло віддався малярській професії; він малював і виставляв свої праці у численних збірних і одноособових виставках у багатьох американських містах, а теж у столиці світового малярства, Парижі, Франція. За свої праці на тих виставках він одержав багато нагород, відзначень та признань рецензентів.

Василь Панчак, як мистець, дуже працьовитий і видайний: майже кожного року, літом, він виїжджає в гори, і там малює з природи краєвиди, а повернувшись, виставляє їх і показує любителям мистецтва.

Велике мистецьке досягнення здобув наш мистець у 1978 році: кілька його образів виставлено в ґалерії Раймонда-Дункана в Парижі, Франція. Директор відомої ґалерії Ліґоа-Дункан на 22-ій вулиці в Ню Йорку, що є співвласником ґалерії Раймонда-Дункана в Парижі, повідомив листом П. Панчака, що на його картини на виставці в Парижі в липні-серпні 1978 року звернули увагу керівники кількох мистецьких ґалерій і висловили йому за його посередництвом, признання, а рівночасно запросили його до участи у виставках, які вони влаштовують в біжучому, тобто цього 1979 року у своїх мистецьких сальонах: Інтернаціональній Академії Лютес і в Сальоні Незалежних Мистців у Парижі. Виставка Сальону Незалежних Мистців звичайно, показується в кількох столицях европейських держав. Директор ґалерії Ліґоа-Дункан теж повідомив В. Панчака, що він уже вибрав кілька його картин, що находяться в його ґалерії в Парижі, для тих виставок.

Мистецькі твори В. Панчака находяться у багатьох ґалеріях і музеях чужинецьких і українських, як і в ґалеріях Дункана в Парижі і в Ню Йорку, в Американському музеї в Нюарку, в Українському Католицькому Університеті в Римі, як рівнож у численних збірках та окремих любителів мистецтва.

За довгий час свого малювання, наш мистець пробував різних стилів, часто йшов за пануючою „модою" тих часів: пробував експресіонізму, а навіть модернізму, хоча в основному, Василь Панчак є малярем-реалістом. Він малював фіґуральні картини, брався за архітектурну тематику, малює квіти, краєвиди; часто опрацьовував українську побутову тематику, хоча він її так добре не знає, бо покинув рідний край молодим хлопчиною. На нашу думку, Василь Панчак є майстром пейзажу: його краєвиди, дерева, річкові закрути й закутки, які він малює в усіх порах року — сягають вершин мистецтва.

Василеві Панчакові треба дати ще одне признання, як українському мистцеві, а саме, що хоча він прибув до Америки молодою людиною, тут набув мистецьку освіту, був і далі є членом американських мистецьких організацій, брав участь в житті американських мистців, виставляв з ними — але національно він, що так скажемо ,,не загубився", а все держався, і далі держиться, українства. Коли ж до Ню Йорку, після Другої світової війни прибула група українських малярів і заснувала тут Об'єднання Мистців Українців Америки, — він негайно приєднався до нього і весь час співпрацює з ним, присвячуючи для нього багато часу і праці.

Василь Панчак — гірський краєвид

Віримо, що українське громадянство, а зокрема любителі мистецтва належно оцінять довгорічну працю нашого маляра-сеньйора Василя Панчака і його вірність українському мистецтву, та українству взагалі й масово відвідають його ювілейну виставку, якої він, із-за своєї скромности не розголошує, чим відзначить уважливе ставлення до нього, як українського мистця.

Загальні Збори Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч" у Джерзі Сити

25-ті Річні Загальні Збори Федеральної Кредитової Кооперативи ,,Самопоміч'' відбулися у неділю, 25-го лютого ц. р. о год. 3.30 по полудні в приміщеннях місцевого Українського Народного Дому. Збори відкрив голова дирекції Ю. Ференцевич. Він привітав гостей і членів та запросив до президії зборів о. Василя Іващука, пароха УПЦ св. Софії в Байоні, Н. Дж., і представника Централі Українських Кооператив ЗСА, президента кредитової кооперативи ,,Самопоміч'' у Ню Йорку мґр. Романа Гуглевича. Після молитви, яку перевів о. В. Іващук, хвилиною мовчанки вшановано пам'ять членів кредитівки, які померли у звітовому році.

Голова, починаючи звітування, сказав, що в 1979 році минає 25 років від часу заснування кредитівки. 25-го березня 1954 року кредитівка, спонзором якої є відділ Товариства ,,Самопоміч'' у Джерзі Сити, одержала свій чартер, що його підписали члени-основники Андрій Бук, Франц Колодій, Антін Яременко, Степан Максимяк, сл. п. Денис Притуляк, Іван Дзядів та Микола Шеремета. На перших зборах 17-го квітня 1954 року в члени кредитівки вписалось 25 осіб. На кінець 1954 року кредитівка вже мала 177 членів, майно виносило 20,833 долярів. За 25 років членство зросло до 1241 активних членів, а майно кредитівки виносить 3,468,993 доляри. В жовтні 1962 року закуплено власний дім, у якому міститься кредитівка по сьогоднішній день. Голова подякував в імені теперішньої управи і членства усім тим, які своєю жертвенною працею причинились до зросту кредитівки.

Фінансовий звіт за 1978 рік реферував скарбник Степан Кравченюк. Він подав, що майно кредитівки зросло на 332,643 доляри й осягнуло суму 3,468,993 доляри, ощадності зросли на 423,353 дол. до 2,699,125 дол., позички зросли на 258,380 долярів до 3,174,159 долярів. Виплачено дивіденду від ощадностей в сумі 144,958 долярів та від сертифікатів 20,326 долярів. Щоб задовільнити фінансові потреби членів, кредитівка мусіла затягнути позичку в централі кооператив, за яку платить високі відсотки. Він вказав на те, що коли б більше місцевих громадян стало членами кредитівки, вкладаючи свої ощадності, тоді не треба було б витрачати грошей на відсотки. У звітовому році кредитівка видала 12,809 долярів на виховні цілі, зокрема на піддержку діяльности молодечих організацій, школи українознавства, наукових, харитативних і загально-громадських установ. Відновлено зізовні власний дім, тепер йде праця над перебудовою першого поверху, де будуть приміщатися бюра. Закуплено і впроваджено в дію від жовтня 1978 року компютор для кращої, справнішої обслуги членства. Від 1-го січня 1979 року піднесено дивіденду від ощадностей до 6 1/2 відсотка.

За Кредитовий комітет звітував його голова Степан Микулишин. У звітовому часі відбуто 78 сходин та одобрено 160 позичок на суму 1,336,515 долярів. Голова Контрольної комісії Володимир Гусар звітував про перевірку діяльности кредитівки та висловив признання дирекції і працівникам за їхню працю. Представник ЦУКА мґр. Р. Гуглевич привітав збори від централі українських кооператив та від кредитівки ,,Самопоміч'' у Ню Йорку. Він ствердив, що кредитівка в Джерзі Сити розвивається поволі, але певно, і відзначив дуже позитивний факт, а саме, що дирекція зуміла притягнути до співпраці людей з молодшого покоління, що працівниками кредитівки є молоді студенти, які входять у наше кооперативне життя. Члени дирекції давали відповіді на запити щодо окремих позицій звіту, який видрукувано і роздано учасникам зборів.

У дискусіях над звітами та опісля у різному учасники зборів поручили дирекції звернути більше уваги на приєднання нових членів та розглянення можливості побільшення годин урядування. Оплесками вшановано основників кредитівки і довголітніх членів її управи Андрія Бука, сотника Олексу Демченка, Франца Колодія, Маріяна Коця та Михайла Волошина.

На пропозицію голови Номінаційної комісії Григорія Бури збори одноголосно переобрали членів дирекції Дмитра Воха, Маркіяна Титлу та Антона Яременка і члена Кредитового комітету Івана Вішку. Після короткої дискусії схвалено запропонований скарбником преліміна̀р бюджету на 1979 рік. Голова дирекції попросив о. В.Іващука закінчити збори молитвою. Після закриття зборів, за перекускою в 6-ій год. вечора відбулася товариська зустріч учасників Загальних Зборів.

Ц. С.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 17-го БЕРЕЗНЯ 1979 р.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запор. Січ 234 Відд., о год. 7-ій веч., в малій церковній залі біля церкви при Ґрір Аве. і Совт вул. На порядку: звіти Управи, вибір нової Управи на 1979 р. та обговорення програми діяльности. Після Зборів — перекуска. — Б. Федик, предс., О. Яцусь, кас., І. Іваник, секр.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Запр. Січ 371 Відд., о год. 7-ій веч. в УНДомі в Ірвінгтоні, Н. Дж. На порядку: звіти Управи і К. Комісії та вибір Управи на 1979 р. Проситься чл. прибути. — Стефанія Стеців, гол., Вол. Шпирка, заст. гол., Леся Назарук, кас., Ю. Баранюк, фін. секр.

НЕДІЛЯ, 18-го БЕРЕЗНЯ 1979 р.

ЧІКАҐО, Ілл. Річні загальні збори Б-ва св. Николая 106-ий Відд., о год. 1-ій по пол. в залі Дому Відділів УНС, 843 Н. Вестерн Авеню. На порядку: звіти та вибір Управи на 1979 р. Проситься чл. прибути і вирівняти належні вкладки. — Управа Відділу.

ПАССЕЙК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42 Відд., о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Говп Авеню. Проситься чл. взяти участь. — В. Марущак, рекр. секр.

БАЛТІМОР, Мд. Загальні збори Т-ва ім. І. Франка 337 Відд., о год. 12-ій дня, в домі ,,Самопомочі". На порядку: відкриття, відчитання протоколу, звіти Управи і К. Комісії, дискусія, вибір нової Управи, плян праці на 1979 р., закриття. — Управа.